

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ

ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ

ЕЛЕКТРОННІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних занять
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 071 Облік і оподаткування

ОДЕСА
ОНУ
2025

УДК 336.221:35.073.526(072)
З-42

Укладач:

С. В. Осадчук, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів економіко-правового факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Рецензенти:

Є. І. Масленніков, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту та інновацій Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

О. М. Савастєєва, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку і фінансів Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

*Рекомендовано вченою радою економіко-правового факультету
ОНУ імені І. І. Мечникова.
Протокол № 9 від 14 травня 2025р.*

З-42 **Звітність** в оподаткуванні [Електронний ресурс] : електрон. метод. рек. до практ. занять для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищ. освіти спец. 071 Облік і оподаткування / уклад: С. В. Осадчук. – Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2025. – 70 с. – 1,5 МБ.

Методичні рекомендації розроблені для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» для опанування матеріалу при підготовці до практичних занять, оформленні робіт при самостійному виконанні завдань.

УДК 336.221:35.073.526(072)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ	5
2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	8
3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ	47
4. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	49
5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ	52
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ДО ВИВЧЕННЯ КУРСУ	56
ДОДАТОК А. Глосарій	66

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Звітність в оподаткуванні» належить до обов'язкових дисциплін та є складовою фахової підготовки за спеціальністю 071 – Облік і оподаткування.

Мета дисципліни – формування системи теоретичних знань та набуття практичних навичок з формування та складання податкової звітності суб'єктами підприємницької діяльності (юридичними та фізичними особами) з урахуванням обраної системи оподаткування та сфери діяльності.

Завдання дисципліни:

- засвоєння теоретичних основ щодо призначення, складу та форм податкової звітності;
- особливостей формування податкової звітності по кожному виду податку;
- вивчення законодавчих та нормативних актів, що регламентують формування податкової звітності суб'єктами підприємницької діяльності (юридичними та фізичними особами) з урахуванням специфіки їх діяльності;
- набуття практичних навичок з складання податкової звітності суб'єктами підприємницької діяльності (юридичними та фізичними особами) на базі облікової інформації з урахуванням обраної системи оподаткування по кожному виду податку і збору.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати: системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності; сутність та склад податкової звітності; адміністрування, облік та звітність за податком на додану вартість; адміністрування і звітність за податком на прибуток; звітність з акцизного податку, екологічного податку, з рентних платежів; облік та звітність з податку на доходи фізичних осіб та єдиного соціального внеску; звітність по місцевих податках і зборах;

вміти: складати податкову звітність на базі облікової інформації суб'єкта господарської діяльності, інформаційних технологій і національних стандартів; застосовувати комп'ютерну техніку в умовах електронної обробки даних; володіти методикою проведення податкового аналізу; організувати роботу по наданню консультаційних послуг; здійснювати опрацювання і використання податкової інформації в управлінні підприємницькою діяльністю.

На вивчення навчальної дисципліни програмою передбачено 4 кредити ECTS (120 академічних годин).

1. ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕМА 1. Податкова звітність: сутність склад

Призначення, склад та строки подання податкової звітності. Форми податкових декларацій. Загальна характеристика систем оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності. Вибір системи оподаткування та форми ведення бізнесу. Загальна система оподаткування: характеристика та особливості застосування. Спрощена система оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності. Переваги та недоліки загальної системи оподаткування. Переваги та недоліки спрощеної системи оподаткування. Структура нормативно-правового регулювання обліку і звітності в оподаткуванні підприємств в Україні. Загальний порядок сплати податків (зборів, обов'язкових платежів) та подання звітності за ними. Реєстрація та облік платників податків. Облік платежів (податкові зобов'язання. Обслуговування платників податків

ТЕМА 2. Податок на додану вартість: адміністрування, облік та звітність

Загальні характеристики податку на додану вартість. Порядок визначення податкового зобов'язання, податкового кредиту та суми податку, що підлягає сплаті до бюджету. Податкова накладна. Облік розрахунків за податком на додану вартість. Загальна характеристика декларації з ПДВ. Порядок заповнення декларації з податку на додану вартість. Звітний період, форма і строки подання декларації з ПДВ. Облік від'ємного залишку в декларації по ПДВ.

ТЕМА 3. Адміністрування і звітність за податком на прибуток

Загальні характеристики податку на прибуток. Порядок обчислення та розрахунку податку на прибуток підприємства. Визначення фінансового результату до оподаткування. Податковий період. Податкові різниці. Звітність з податку на прибуток. Загальна характеристика декларації з податку на прибуток. Порядок заповнення та подання податкової декларації з податку на прибуток. Порядок сплати податку на прибуток підприємства.

ТЕМА 4. Звітність з акцизного податку

Загальні характеристики акцизного податку. Порядок обчислення та строки сплати акцизного податку. Облік розрахунків за акцизним податком. Загальні правила заповнення та подання Декларації акцизного податку.

Порядок подання звітності з акцизного податку. Загальна характеристика декларації з акцизного податку: розділи та додатки. Порядок заповнення та подання податкової декларації з акцизного податку.

ТЕМА 5. Звітність з екологічного податку та рентної плати

Загальні характеристики екологічного податку. База оподаткування та порядок розрахунку екологічного податку. Порядок обчислення сплати екологічного податку. Загальна характеристика декларації з екологічного податку. Порядок заповнення та подання декларації з екологічного податку. Порядок та особливості сплати екологічного податку до бюджету. Загальні характеристики рентної плати. Порядок обчислення та строки сплати рентної плати за видами ресурсних платежів. Порядок складання та подання податкової звітності за рентною платою: за користування надрами для видобування корисних копалин; за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин; за спеціальне використання води; за спеціальне використання лісових ресурсів; за користування радіочастотним ресурсом України; за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ТЕМА 6. Облік та звітність податку на доходи фізичних осіб

Платники, об'єкт і база оподаткування та ставки податку на доходи фізичних осіб. Порядок обчислення податку на доходи фізичних осіб. Облік розрахунків за податком з доходів фізичних осіб. Порядок сплати податку на доходи фізичних осіб до бюджету Податкова соціальна пільга. Порядок застосування податкової соціальної пільги. Податкова знижка. Звітність з ПДФО. Єдина звітність з єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування і податку на доходи фізичних осіб: загальна характеристика. Порядок складання та подання податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб.

ТЕМА 7. Облік та звітність по єдиному соціальному внеску

Платники, об'єкт і база оподаткування та ставки єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Правове забезпечення справляння єдиного соціального внеску. Порядок розподілу ЄСВ. Облік розрахунків за єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Порядок складання та подання звітності за єдиним внеском.

Порядок сплати єдиного соціального внеску роботодавцями. Порядок сплати ЄСВ фізичними особами-підприємцями та особами, які провадять незалежну професійну діяльність. Єдина звітність з єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування і податку на доходи фізичних осіб: загальна характеристика. Порядок заповнення об'єднаного звіту з єдиного соціального внеску. ЄСВ для фізичних осіб-підприємців.

ТЕМА 8. Спрощена система оподаткування, обліку і звітності за єдиним податком

Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування для юридичних осіб. Облік розрахунків за єдиним податком. Єдиний податок для фізичних осіб: облік доходів і витрат; порядок подання звітності та сплати податку. Декларація по єдиному податку. Порядок складання та подання податкової звітності за єдиним податком. Заповнення податкової декларації з єдиного податку для фізичних осіб. Єдиний податок для юридичних осіб: облік доходів і витрат; порядок подання звітності та сплати податку. Заповнення податкової звітності по єдиному податку платниками – юридичними особами.

ТЕМА 9. Звітність за податком на майно

Платники, об'єкт і база оподаткування та ставки податку на майно. Порядок обчислення та строки сплати податку на майно: податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку. Платники, об'єкти, база оподаткування та ставки плати за землю. Порядок обчислення та строки плати за землю. Порядок складання та подання податкової звітності за податком на майно: за податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку. Декларація з плати за землю: загальна характеристика. Заповнення податкової декларації по платі за землю.

ТЕМА 10. Звітність по місцевих зборах

Платники, об'єкт і база оподаткування та ставки туристичного збору та збору за місця для паркування транспортних засобів. Порядок обчислення та строки сплати туристичного збору та збору за місця для паркування транспортних засобів. Порядок складання та подання податкової звітності за збором за місця для паркування транспортних засобів та туристичного збору. Податкова декларація збору за місця для паркування транспортних засобів. Види відповідальності платника податку за порушення податкового законодавства. Порядок узгодження сум податкових зобов'язань та оскарження рішень контролюючих органів. Податковий борг і порядок його погашення. Штрафні санкції за порушення податкового законодавства.

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1

Податкова звітність: сутність і склад

Питання для обговорення

1. Загальна характеристика систем оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності.
2. Вибір системи оподаткування та форми ведення бізнесу.
3. Загальна система оподаткування: характеристика та особливості застосування.
4. Спрощена система оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності.
5. Переваги та недоліки загальної та спрощеної системи оподаткування.
6. Структура нормативно-правового регулювання обліку і звітності в оподаткуванні підприємств в Україні.
7. Призначення, склад та строки подання податкової звітності.
8. Форми податкових декларацій.
9. Загальний порядок сплати податків (зборів, обов'язкових платежів) та подання звітності за ними.
10. Реєстрація та облік платників податків.

Практичні завдання

Завдання 1

Визначити переваги і недоліки загальної системи оподаткування

1.1. Переваги загальної системи оподаткування

1.	Переваги	Пояснення

1.2. Недоліки загальної системи оподаткування

1.	Недоліки	Пояснення

Завдання 2

Визначити переваги і недоліки спрощеної системи оподаткування.

Завдання 3

Розв'язати задачу, надати повні і обґрунтовані відповіді.

На підставі наведених даних розрахуйте суму податків, яку кожне підприємство повинне сплатити на загальній та спрощеній системі оподаткування.

Показники	Підприємство А	Підприємство Б
1	2	3
Показники діяльності		
Виручка від реалізації за рік	12 000 000	12 000 000
Витрати за рік	8 000 000	10 500 000
Прибуток		
Рентабельність		
Податкові зобов'язання з ПДВ	2 800 000	2 400 000
Податковий кредит	1 800 000	1 700 000

Методичні рекомендації щодо вивчення питань теми

Для вивчення теми здобувачі насамперед мають вирішити наступні завдання: знати склад та призначення податкової звітності; співвіднести між собою форми податкових декларацій; розуміти сутність систем оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності; порівняти загальну та спрощену систему оподаткування та знати особливості їх застосування; оцінити переваги та недоліки загальної та спрощеної системи оподаткування; визначити зміст і обсяг, структуру нормативно-правового регулювання обліку і звітності в оподаткуванні підприємств в Україні.

При вивченні теми здобувачам варто враховувати, що системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності дають змогу, з одного боку, наповнити державний бюджет країни, а з іншого, дозволяють рівномірно розподілити податкове навантаження відповідно від виду та обсягів діяльності окремого суб'єкта господарювання. Вибір системи оподаткування та форми ведення бізнесу є важливим кроком як під час створення суб'єкта господарювання, так і під час здійснення ним господарської діяльності.

З огляду на практико-орієнтований характер теми здобувачі мають проаналізувати: критерії, які висуваються для вибору системи оподаткування; визначити обмеження, які існують за видами діяльності; види діяльності, які не можна провадити на умовах сплати єдиного податку в жодній із груп. Для

більш глибокого розуміння теми здобувачі мають проаналізувати строки подання звітності та сплати податків (зборів, обов'язкових платежів).

Окрему увагу здобувачам варто приділити визначенню переваг та недоліків загальної та спрощеної системи оподаткування. При вивченні даного питання здобувачам варто враховувати, що в цілому спрощена система оподаткування більш вигідна у випадках, коли бізнес суб'єктів підприємництва високоприбутковий з низькими витратами; платники користуються земельними ділянками, так як існує економія на сплаті земельного податку; немає потреби у реєстрації платником ПДВ. Необхідно звернути увагу, що спрощена система дає звільнення від сплати земельного податку (пп. 4 п. 297.1 ПКУ) та рентної плати за спеціальне водокористування для 4 групи ЄП (пп. 5 п. 297.1 ПКУ). Однак спрощена система не звільняє від сплати таких податків як ПДФО, ВЗ та ЄСВ по найманим працівникам.

З огляду на характер теми здобувачі мають систематизувати нормативно-правове регулювання обліку і звітності в оподаткуванні підприємств в Україні за відповідними рівнями.

Практико-орієнтований характер теми зумовлює напрацювання здобувачами навичок інформаційного пошуку на офіційних вебсайтах Верховної ради України (: <https://www.rada.gov.ua/>), Державної податкової служби (<https://tax.gov.ua/>) та Міністерства фінансів України (www.minfin.gov.ua).

Джерела, рекомендовані до заняття

Правові джерела

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України [Електронний ресурс]: постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227: зі змінами внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 25.09.2019 № 846 / платформа ІПС ЛІГА:ЗАКОН /
URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/TM062247?_ga=2.163887487.1138296535.1579726451-1099752075.1579114934

Основна література

1. Куцик П. О., Полянська О. А. Облік і звітність в оподаткуванні : навчальний посібник. – Львів Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – с. 9–32
2. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник для здобувачів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» /

М. Т. Теловата, В. П. Пантелеев, К. В. Безверхий, О. О. Григоревська, С. І. Ковач, О. А. Юрченко – К.: НАСООА. 2019. – С. 13–18.

Додаткова література

1. Мачак, Т., Ткаченко, О., & Дубина, О. (2023). Поняття та порядок складання податкової звітності підприємств. Економіка та суспільство, (48). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/48>
2. Сафарова А. Податкова звітність: сутність та порядок складання [Електронний ресурс] / А. Сафарова, М. Кулинич, О. Скорук, І. Матвійчук // Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2023. – № 4. – С. 47–56. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2023_4_8

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2

Податок на додану вартість: облік та звітність

Питання для обговорення

1. Загальна характеристика податку на додану вартість. Платники податку на додану вартість.
2. Реєстрація та облік платників ПДВ, об'єкт та база оподаткування ПДВ, ставки ПДВ та порядок їх застосування.
3. Первинний облік податку на додану вартість.
4. Податкова накладна: сутність, обов'язкові реквізити, порядок заповнення.
5. Податковий кредит та податкове зобов'язання з ПДВ. Визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України. Облік розрахунків за податком на додану вартість платником податку: етапи та порядок здійснення.
6. Структура податкової декларації з податку на додану вартість. Додатки до декларації з ПДВ.
7. Порядок заповнення та подання податкової декларації з податку на додану вартість.
8. Порядок підтвердження отримання декларації контролюючим органом.
9. Облік від'ємного залишку з податку на додану вартість.
10. Бюджетне відшкодування податку на додану вартість: сутність та порядок застосування

Практичні завдання

Завдання 1

Підприємство “Інтер” є платником ПДВ і в поточному році сплачує ПДВ щомісячно. Підприємство здійснює операції за цінами на рівні звичайних. У звітному періоді підприємство провело такі господарські операції:

	Дата операції	Зміст господарської операції	Первинний документ	Сума, грн.
1.	10.01	Відвантажено продукцію власного виробництва ТОВ “Світанок» ПЗ	Податкова накладна від 10.01	4 000 000 (без ПДВ)
	15.02	Отримано на розрахунковий рахунок оплату за продукцію		
2.	12.01.	Отримано товари господарського призначення від постачальника ТОВ “Прометей” ПК	Податкова накладна від 12.01.	3 600 000 (з ПДВ)
	9.02	Здійснена оплата за товари		
3.	19.01	Отримано передоплату ТОВ “Астра” за послуги з транспортування товарів, ПК придбаних у ТОВ “Прометей»	Акт приймання-передачі виконаних послуг від 20.02. Податкова накладна від 19.01	24 000 (з ПДВ)

Необхідно:

1. Визначити:
 - податкове зобов’язання,
 - податковий кредит;
 - ПДВ, який підлягає сплаті в бюджет.
2. Заповнити декларацію ПДВ.

Завдання 2

Підприємство здійснило такі господарські операції(з врахуванням ПДВ, в т. ч. ПДВ)

Березень 2024 р.

- 1) придбано матеріалів від постачальника, згідно з контрактом на суму – 2 400 000 грн.
- 2) відвантажено продукції за контрактом на суму – 1 200 000 грн.;
- 3) одержано передплату від покупця згідно контракту – 600 000 грн.;

Квітень 2024 р.

- 1) відвантажено продукції за контрактом на суму – 4 120 000 грн,
- 2) Сплачено передоплату за договором на суму – 300 000 грн,

- 3) Придбано матеріалів від постачальника на суму – 3 060 000 грн,
- 4) отримано аванс від покупця згідно договору – 200 000 грн.

Необхідно:

1. Визначити суму ПДВ, яка підлягає сплаті до бюджету (або відшкодуванню з бюджету) у березні та квітні. Всі розрахунки пояснити відповідно до чинного законодавства.
2. Заповнити: податкову декларацію з ПДВ за березень та квітень та додатки до неї.

Методичні рекомендації щодо вивчення питань теми

Для вивчення теми здобувачі насамперед мають вирішити наступні завдання: розуміти сутність податку на додану вартість, необхідність та порядок реєстрації платників ПДВ, знати об'єкт та базу оподаткування ПДВ, ставки ПДВ та порядок їх застосування; знати порядок ведення первинного обліку податку на додану вартість; вміти визначити податковий кредит та податкове зобов'язання з ПДВ, суму податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету; знати етапи та порядок здійснення розрахунків за податком на додану вартість платником податку; визначити зміст і обсяг, структуру податкової декларації з податку на додану вартість; знати порядок заповнення та подання податкової декларації з податку на додану вартість та порядок підтвердження отримання декларації контролюючим органом; вміти заповнити декларацію з податку на додану вартість.

При вивченні теми здобувачам варто враховувати, що податок на додану вартість – це непрямий податок, який включається в ціну товарів, робіт, послуг та сплачується до бюджету за рахунок коштів покупця. Платниками податку на додану вартість є як фізичні, так і юридичні особи, які здійснюють підприємницьку діяльність в Україні. У разі якщо загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню, сукупно перевищує 1 000 000 гривень (без урахування ПДВ), необхідно зареєструватися як платник податку у контролюючому органі. Платники податку на додану вартість повинні бути зареєстровані та отримати витяг з реєстру платників ПДВ.

Основним первинним документом для обліку як податкового кредиту, так і податкових зобов'язань з ПДВ, є податкова накладна, порядок складання якої здійснюється відповідно до ст. 201 ПКУ та Порядку заповнення податкових накладних. На дату виникнення податкових зобов'язань платник податку зобов'язаний скласти податкову накладну в електронній формі та зареєструвати

її в Єдиному реєстрі податкових накладних. Податкова накладна складається на кожне повне або часткове постачання товарів/послуг, а також на суму коштів, що надійшли на поточний рахунок як попередня оплата.

Для більш глибокого розуміння теми здобувачі мають проаналізувати облік розрахунків за податком на додану вартість. Перший етап обліку розрахунків за податком на додану вартість передбачає складання податкової накладної, яка є первинним податковим документом, де розраховується і відображається загальна сума ПДВ, що підлягає сплаті. Другим етапом обліку розрахунків за податком на додану вартість є реєстрація податкової накладної. Третій етап передбачає, що на підприємстві облік розрахунків за ПДВ ведеться в реєстрах аналітичного та синтетичного обліку. Окрема операція з окремим контрагентом, що підтверджується податковою накладною є окремою позицією аналітичного обліку. Зведені результати обліку розрахунків за ПДВ відображаються у податковій звітності.

Окрему увагу здобувачам варто приділити визначенню змісту, обсягу, структурі податкової декларації з податку на додану вартість. Декларація з ПДВ складається: із заголовної частини із загальною інформацією про платника; розд. I «Податкові зобов'язання»; розд. II «Податковий кредит»; розд. III «Розрахунки за звітний період»; заключної частини.

Необхідно звернути увагу, що Декларація з ПДВ подається до органу ДПС тільки в електронній формі засобами електронного зв'язку з дотриманням умов реєстрації електронного цифрового підпису. Звітний період: календарний місяць – звітний період, який застосовується платниками ПДВ за замовчуванням (п. 202.1 ПК); календарний квартал – право застосовувати такий період мають тільки платники ПДВ, які сплачують єдиний податок (п. 202.2 ПК).

З огляду на практико-орієнтований характер теми здобувачі мають заповнити податкову декларацію з податку на додану вартість та відповідні додатки до неї.

Практико-орієнтований характер теми зумовлює напрацювання здобувачами навичок інформаційного пошуку на офіційних вебсайтах Верховної ради України (: <https://www.rada.gov.ua/>), Державної податкової служби (<https://tax.gov.ua/>) та Міністерства фінансів України (www.minfin.gov.ua).

Джерела, рекомендовані до заняття

Правові джерела

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

2. Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість [Електронний ресурс].: [затв. наказом Міністерства фінансів України від 14.11.2014 р. № 1130, зі змін. і доп.] –
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-14#Text>
3. Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість: наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2016 р. № 21 [Електронний ресурс].
<https://pravo.uteka.ua/doc/Pro-zatverdzhennya-form-ta-Poryadku-zapovnennya-i-podannya-podatkovoi-zvitnosti-z-podatku-na-dodanu-vartis-2>
4. Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України: наказ Міністерства фінансів 09.08.2024 № 400.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0157-25#Text>

Основна література

1. Куцик П. О., Полянська О. А. Облік і звітність в оподаткуванні : навчальний посібник. – Львів Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – с. 38–95
2. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник для здобувачів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / М. Т. Теловата, В. П. Пантелєєв, К. В. Безверхий, О. О. Григорєвська, С. І. Ковач, О. А. Юрченко – К.: НАСОА. 2019. – С. 40–112.

Додаткова література

1. Закревська О. Ю. Формування податкової декларації з ПДВ із використанням програмного продукту М.Е.doc / О. Ю. Закревська, О. А. Юрченко // Економіка та держава. – 2022. – № 8. – С. 77–83. –
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2022_8_15
2. Кміть В. М. Зарубіжний досвід справляння ПДВ та обґрунтування доцільності його застосування у національній податковій практиці [Електронний ресурс] / В. М. Кміть, О. В. Щирба // Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. – 2020. – Т. 25, Вип. 5. – С. 104–110. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2020_25_5_20
3. Пономарьова В. Проблемні аспекти відшкодування ПДВ на сучасному етапі [Електронний ресурс] / В. Пономарьова, О. Артюх // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2022. – Вип. 2. – С. 153–160. –
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sepid_2022_2_16

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3

Звітність за податком на прибуток

Питання для обговорення

1. Платники та об'єкт оподаткування з податку на прибуток.
2. Розрахунок загального обсягу доходу.
3. Алгоритм розрахунку податку на прибуток.
4. Бухгалтерський і податковий облік: відмінність. Яким чином враховуються дані бухгалтерського обліку при розрахунку податку на прибуток?
5. Податкові різниці: сутність і порядок застосування.
6. Податковий період та звітність з податку на прибуток.
7. Порядок складання декларації з податку на прибуток.
8. Додатки до декларації з податку на прибуток та порядок їх заповнення.

Практичні завдання

Завдання 1

Підприємство має фінансовий результат до оподаткування 100000 грн.

Протягом звітного I кварталу 2021 р. відбулося: нарахування резерву сумнівних боргів – 12000 грн;

- використання резерву сумнівних боргів – 1000 грн;
- нарахування амортизації виробничих основних засобів за правилами бухгалтерського обліку – 15000 грн (за правилами ПКУ сума та ж сама);
- нарахування амортизації невикористаних основних засобів – 1300 грн.

Розрахувати:

1. податкові різниці;
2. податок на прибуток.

Завдання 2

Підприємство має ФР до оподаткування 170000 грн.

Протягом звітного I кварталу 2021 р. відбулося:

- нарахування резерву сумнівних боргів – 15000 грн;
- використання резерву сумнівних боргів – 10000 грн;
- нарахування амортизації виробничих основних засобів за правилами бухгалтерського обліку – 35000 грн (за правилами ПКУ сума 38000);

Необхідно:

1. Розрахувати:

- 1.1. податкові різниці;
- 1.2. податок на прибуток.
2. Заповнити декларацію з податку на прибуток та Додатки до неї.

Методичні рекомендації щодо вивчення питань теми

Для вивчення теми здобувачі насамперед мають вирішити наступні завдання: розуміти сутність податку на прибуток, знати об'єкт та базу оподаткування податку на прибуток, ставки податку на прибуток та порядок їх застосування; знати порядок ведення первинного обліку податку на прибуток; вміти визначати суму податку, що підлягає сплаті до бюджету; визначити зміст і обсяг, структуру податкової декларації з податку на прибуток; знати порядок заповнення та подання податкової декларації з податку на прибуток; вміти заповнити декларацію з податку на прибуток.

При вивченні теми здобувачам варто враховувати, що податок на прибуток розраховують з урахуванням даних бухгалтерського обліку. Об'єктом оподаткування в податковому обліку є фінансовий результат, скоригований на податкові різниці. Податкові різниці виникають унаслідок різних правил обліку тих самих операцій згідно з П(С)БО, МСФЗ і згідно з Податковим кодексом України. Податковий кодекс України встановлює визначений перелік різниць, які призводять до необхідності коригування фінансового результату, визначеного відповідно до вимог П(С)БО чи МСФЗ. Різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів, виникають у зв'язку із заборонаю податковим законодавством нараховувати амортизацію на витрати на придбання/самостійне виготовлення та ремонт, а також на реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення невикористаних основних засобів; встановленням податковим законодавством мінімальних термінів використання необоротних активів, які впливають на розрахунок сум нарахованого зносу.

Для більш глибокого розуміння теми здобувачі мають проаналізувати сутність коригувань по податку на прибуток, враховуючи, що фінансовий результат збільшується на суму амортизації основних засобів і нематеріальних активів, яка нарахована відповідно до НП(С)БО або МСФЗ; фінансовий результат зменшується на суму амортизації основних засобів і нематеріальних активів, яка нарахована за правилами п. 138.3 ПКУ, серед яких зокрема дотримання мінімально допустимих строків корисного використання основних засобів, визначених ПКУ.

Окрему увагу здобувачам варто приділити визначенню змісту, обсягу, структурі податкової декларації з податку на прибуток. Платник податку зобов'язаний за кожний встановлений звітний період подавати податкову звітність з податку на прибуток, яка складається із податкової декларації та

відповідних додатків. Декларація з податку на прибуток підприємства є основною складовою частиною податкової звітності, у якій платник зазначає своє податкове зобов'язання з податку.

Необхідно звернути увагу, що податковим (звітним) періодом для податку на прибуток підприємства є квартал. Для розрахунку податку на прибуток використовується звіт про фінансові результати (подається разом з декларацією з податку на прибуток).

З огляду на практико-орієнтований характер теми здобувачі мають заповнити податкову декларацію з податку на прибуток та відповідні додатки до неї.

Джерела, рекомендовані до заняття

Правові джерела

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств: наказ Міністерства фінансів України від 20.10.2015 № 897 [Електронний ресурс]:
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15#Text>
3. Про затвердження Змін до форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів: Наказ Міністерства фінансів України від 10.02.2022 р. № 58.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0265-22#Text>
4. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування банків та інших платників податків: Закон України від 21.11.2023 р. № 3474-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3474-20#Text>
5. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: Постанова КМУ від 28 лютого 2000 р. № 419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>

Основна література

1. Куцик П. О., Полянська О. А. Облік і звітність в оподаткуванні : навчальний посібник. – Львів Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – С. 105–169.

2. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник для здобувачів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / М. Т. Теловата, В. П. Пантелеєв, К. В. Безверхий, О. О. Григоревська, С. І. Ковач, О. А. Юрченко – К.: НАСОА. 2019. – С. 118–162.

Додаткова література

1. Бачинський В. І., Помулева В. М. Податкова декларація з податку на прибуток: проблеми форми та змісту / Інноваційна економіка – 1'2024 [Електронний ресурс]. – URL: <https://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/1205/1303>
2. Болдовська, К., Костенко, Ю., & Хорошилова, І. (2021). Теоретичні аспекти податку на прибуток підприємств як облікової категорії. Економіка та суспільство, (33). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/882/845>
3. Кулинич Ю. М. Консолідована податкова звітність: переваги і недоліки [Електронний ресурс] / Ю. М. Кулинич, С. В. Святаш // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. – 2015. – Вип. 12(2). – С. 148–152.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4

Звітність за акцизним податком

Питання для обговорення

1. Загальна характеристика акцизного податку.
2. Платники акцизного податку. Об'єкт та база оподаткування акцизним податком.
3. Ставки акцизного податку. Навести приклади застосування ставок акцизного податку.
4. Розрахунок акцизного податку. Порядок і терміни сплати акцизного податку.
5. Акцизні марки: порядок застосування.
6. Загальні правила заповнення Декларації з акцизного податку. Порядок подання звітності з акцизного податку.
7. Декларація з акцизного податку: характеристика розділів.
8. Додатки до декларації з акцизного податку.
9. Порядок заповнення Декларації з акцизного податку.

Практичні завдання

Завдання 1

Підприємство "Прима" реалізувало 4 000 пачок сигарет з фільтром з власною назвою "Саргі Біанко" по 20 шт. сигарет у пачці з максимальною

роздрібною ціною 78 грн. та 900 пачок сигарет без фільтру з власною назвою "Креміль" по 20 шт. сигарет у пачці з максимальною роздрібною ціною 49 грн.

Визначити:

1. Ставки акцизного податку на тютюнові вироби (адвалорні та специфічні), які необхідно застосувати відповідно до ст. 215 ПКУ.
2. Розрахувати суму акцизного податку, яку повинно сплатити підприємство (враховуючи мінімальне акцизне податкове зобов'язання із сплати акцизного податку з тютюнових виробів, що визначене ст. 215.3.3. ПКУ).
3. Заповнити декларацію з акцизного податку та додатки до неї.

Завдання 2

Підприємство виробило та реалізувало в жовтні пиво в пляшках місткістю 0,5 л в кількості 12000 шт. Ставку акцизного податку встановлено ст. 215 Податкового кодексу.

Необхідно:

1. Обчислити суми податкового зобов'язання з акцизного податку.
2. Заповнити декларацію та відповідний додаток.

Методичні рекомендації щодо вивчення питань теми

Для вивчення теми здобувачі насамперед мають вирішити наступні завдання: розуміти сутність акцизного податку, знати об'єкт та базу оподаткування акцизного податку, ставки акцизного податку та порядок їх застосування; знати порядок ведення обліку акцизного податку; вміти визначати суму податку, що підлягає сплаті до бюджету; визначити зміст і обсяг, структуру податкової декларації з акцизного податку; знати порядок заповнення та подання податкової декларації з акцизного податку; вміти заповнити декларацію з акцизного податку.

При вивченні теми здобувачам варто враховувати, що акцизний податок належить до категорії специфічних акцизів; стягується за ставками, диференційованими за окремими групами товарів; є одним із стабільних джерел наповнення державного та місцевих бюджетів країни. Ставки акцизного податку диференційовані між групами підакцизних товарів.

Окрему увагу здобувачам варто приділити визначенню змісту, обсягу, структурі податкової декларації з акцизного податку. Платник податку зобов'язаний за кожний встановлений звітний період подавати податкову звітність з акцизного податку, яка складається із податкової декларації та відповідних додатків. Декларація складається із загальної частини, що містить необхідні обов'язкові реквізити платника; шести розділів, що складають платники залежно від виду підакцизних товарів; додатків, які, зокрема, містять

розрахунки для обчислення суми податку залежно від виду операцій та встановлених ставок акцизного податку; розділу, що заповнює контролюючий орган після подання декларації.

Необхідно звернути увагу, що податковим (звітним) періодом для акцизного податку є календарний місяць. Щомісяця не пізніше 20 числа наступного періоду подає декларацію платник податку з підакцизних товарів (продукції), вироблених на митній території України; імпортер підакцизних товарів; суб'єкт господарювання роздрібною торгівлі, який здійснює реалізацію підакцизних товарів; оптовий постачальник електричної енергії. Декларація подається до контролюючого органу за місцем реєстрації платників - суб'єктів господарювання, що здійснюють роздрібну торгівлю підакцизними товарами, мають перебувати на обліку та подавати декларацію до контролюючих органів.

З огляду на практико-орієнтований характер теми здобувачі мають заповнити податкову декларацію з акцизного податку та відповідні додатки до неї.

Практико-орієнтований характер теми зумовлює напрацювання здобувачами навичок інформаційного пошуку на офіційних вебсайтах Верховної ради України (: <https://www.rada.gov.ua/>), Державної податкової служби (<https://tax.gov.ua/>) та Міністерства фінансів України (www.minfin.gov.ua).

Джерела, рекомендовані до заняття

Правові джерела

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Про затвердження форми декларації з акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації з акцизного податку [Електронний ресурс]: наказ Міністерства фінансів від 23.01.2015 № 14
URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0105-15#Text>

Основна література

1. Куцик П. О., Полянська О. А. Облік і звітність в оподаткуванні : навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – С. 329–392.
2. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник для здобувачів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / М. Т. Теловата, В. П. Пантелеєв, К. В. Безверхий, О. О. Григоревська, С. І. Ковач, О. А. Юрченко – К.: НАСООА. 2019. –С. 318–322.

Додаткова література

1. Лопатовський В. Г. Особливості удосконалення податкового контролю акцизного податку [Електронний ресурс] // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2017. – № 6(1). – С. 129–132. – URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2017_6\(1\)_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2017_6(1)_25)
2. Сафарова А. Податкова звітність: сутність та порядок складання [Електронний ресурс] / А. Сафарова, М. Кулинич, О. Скорук, І. Матвійчук // Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2023. – № 4. – С. 47–56. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2023_4_8

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5

Звітність з екологічного податку та рентної плати

Питання для обговорення

1. Загальна характеристика екологічного податку. Платники, об'єкт та база оподаткування екологічним податком.
 2. Ставки екологічного податку. Порядок розрахунку екологічного податку.
 3. Порядок подання звітності з екологічного податку.
 4. Декларація з екологічного податку: характеристика розділів. Додатки до декларації з екологічного податку.
 5. Порядок заповнення Декларації з екологічного податку. Порядок сплати та зарахування екологічного податку.
 6. Загальна характеристика рентної плати.
 7. Охарактеризувати складові рентної плати за схемою:
 - 7.1. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин;
 - 7.2. Рентна плата за користування надрами, не пов'язана з видобуванням корисних копалин;
 - 7.3. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України;
 - 7.4. Рентна плати за спеціальне використання води;
 - 7.5. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів;
 - 7.6. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами.
- Схема для характеристики:
- платники,
 - база оподаткування,
 - ставки,

- розрахунок податкового зобов'язання;
 - подання звітності та порядок сплати,
 - заповнення відповідного Додатку до декларації.
8. Звітність з рентної плати. Додатки до Декларації.

Практичні завдання

Завдання 1

Для опалення приміщення підприємство використовує газовий котел. При згоранні палива здійснюються викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря. За звітний квартал обсяг викидів становив:

0,071 т оксидів азоту,

0,007 т окису вуглецю,

46,163 т вуглекислого газу (двоокис вуглецю).

Необхідно:

1. Розрахувати податкове зобов'язання з екологічного податку.
2. Заповнити декларацію та відповідний додаток.

Завдання 2

1. Визначити суму рентної плати за спеціальне використання водних ресурсів підприємством за такими даними:
 - встановлений ліміт використання водних ресурсів 2000 м³,
 - обсяг фактично використаної води 3650 м³,
 - норматив збору з поверхневих водних об'єктів (р. Дунай).
2. Заповнити відповідний додаток до Декларації.

Методичні рекомендації щодо вивчення питань теми

Для вивчення теми здобувачі насамперед мають вирішити наступні завдання: розуміти сутність екологічного податку та рентної плати, знати об'єкт та базу оподаткування екологічного податку та рентної плати, ставки екологічного податку та рентної плати та порядок їх застосування; знати порядок ведення обліку; вміти визначати суму податку, що підлягає сплаті до бюджету; визначити зміст і обсяг, структуру податкової декларації з екологічного податку та декларації з рентної плати; знати порядок заповнення та подання податкової декларації з екологічного податку та декларації з рентної плати; вміти заповнити декларації з екологічного податку та рентної плати.

При вивченні теми здобувачам варто враховувати, що екологічний податок – загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів, регулюється Розділом VIII Податкового кодексу.

Існування екологічного податку зумовлено необхідністю часткової компенсації негативного впливу на природу різного роду шкідливих та небезпечних факторів, що виникають у процесі господарської діяльності суб'єктів. Ставки екологічного податку залежать від виду компоненту, речовини, яка забруднює повітря, водотоки чи водойми.

Окрему увагу здобувачам варто приділити визначенню змісту, обсягу, структурі податкової декларації з екологічного податку. Подається вона разом з додатками, які є її невід'ємною частиною. Податкова декларація екологічного податку має 6 додатків, які вказують на ситуації, коли має сплачуватися даний податок. Важливим є те, що декларацію подають: юридичні особи; фізичні особи-підприємці, представники нерезидентів, бюджетні установи, комунальні неприбуткові підприємства.

Здобувачам варто враховувати, що податковим (звітним) періодом для екологічного податку є квартал. Декларація подається за місцем розташування джерела забруднення. Екологічний податок зараховується: 45 % до Державного бюджету, 55 % до місцевих бюджетів. Кошти від екологічного податку спрямовуватимуться виключно на цілі для фінансування, здійснення програм та заходів природоохоронного значення та ресурсозберігаючих заходів для зниження негативного впливу забруднення навколишнього природного середовища на відповідних територіях.

З огляду на практико-орієнтований характер теми здобувачі мають заповнити податкову декларацію з екологічного податку та відповідні додатки до неї.

Окремо здобувачі мають ознайомитись з оподаткуванням рентною платою. Варто враховувати, що рентна плата (регулюється Розділом IX Податкового кодексу України) є загальнодержавним податком, який справляється за користування надрами для видобування корисних копалин; користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин; користування радіочастотним ресурсом України; спеціальне використання води; спеціальне використання лісових ресурсів; транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України. Ставки рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин установлюються у відсотках від вартості видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) та залежать від груп корисних копалин, що надані у користування. Здобувачам варто звернути увагу, що розрахунок податкових зобов'язань з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин здійснюється у Додатку 1 до декларації. Розрахунок податкових зобов'язань з рентної плати за користування

надрами, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин здійснюється у Додатку 3 до декларації.

При вивченні теми здобувачам варто приділити увагу особливостям рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України (регулюється ст. 254 Податкового кодексу України). Платниками рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України є загальні користувачі радіочастотного ресурсу України, визначені законодавством про радіочастотний ресурс, яким надано право користуватися радіочастотним ресурсом України в межах виділеної частини смуг радіочастот загального користування на підставі ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України та дозволу на експлуатацію радіоелектронного засобу. Об'єктом оподаткування є ширина смуги радіочастот, що визначається як частина смуги радіочастот загального користування у відповідному регіоні та зазначена в ліцензії. Базовим податковим періодом для розрахунку податкових платежів за рентною платою є календарний квартал. Слід звернути увагу, що рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України сплачується шляхом щомісячного перерахування авансових внесків у термін до 30 числа кожного місяця. Розрахунок податкових зобов'язань з рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України здійснюється у Додатку 4 до декларації.

Окрему увагу здобувачам варто приділити визначенню змісту, обсягу, податкової звітності з рентної плати за спеціальне використання води та врахувати, що платниками рентної плати за спеціальне використання води є первинні водокористувачі, які використовують та/або передають вторинним водокористувачам воду, отриману шляхом забору води з водних об'єктів та суб'єкти господарювання, які використовують воду для потреб гідроенергетики, водного транспорту і рибництва. Розрахунок податкових зобов'язань з рентної плати за спеціальне використання води здійснюється у Додатку 5 до декларації. Розрахунок податкових зобов'язань з рентної плати за спеціальне використання води для потреб гідроенергетики передбачено в Додатку 7 до декларації з рентної плати.

З огляду на практико-орієнтований характер теми здобувачі мають заповнити податкову декларацію з рентної плати та відповідні додатки до неї.

Джерела, рекомендовані до заняття

Правові джерела

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Розділ VIII, Розділ IX)
2. Про затвердження форми Податкової декларації екологічного податку
Наказ Міністерства фінансів України від 17.08.2015 № 715.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1052-15#Text>

3. Про затвердження форми Податкової декларації з рентної плати Наказ Міністерства фінансів України від 17.08.2015 № 719.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1052-15#Text>

Основна література

1. Куцик П. О., Полянська О. А. Облік і звітність в оподаткуванні : навчальний посібник. – Львів Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – С. 222–241, 251–318.
2. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник для здобувачів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / М. Т. Теловата, В. П. Пантелєєв, К. В. Безверхий, О. О. Григорєвська, С. І. Ковач, О. А. Юрченко – К.: НАСОА. 2019. – С. 364–407.

Додаткова література

1. Домбровська Т. М. Фіскальна ефективність екологічного податку: досвід України та ЄС [Електронний ресурс] /// Сучасні питання економіки і права. – 2019. – Вип. 2. – С. 138–146. –
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sper_2019_2_18
2. Занько Б. М. Бухгалтерський облік як джерело інформації для обчислення рентної плати за спеціальне використання води [Електронний ресурс] / Б. М. Занько // Збалансоване природокористування. – 2018. – № 1. – С. 39–43. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zp_2018_1_8

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6

Контрольна робота за Змістовим модулем 1

Виконання індивідуального завдання щодо заповнення податкової звітності.

Приклади завдань

Завдання 1

Виробниче підприємство у липні та серпні року здійснювало операції з виробництва та продажу власної продукції

Варіант	Період			
	липень		серпень	
	Всього реалізовано продукції на суму, грн (в т. ч. ПДВ)	Всього придбано сировини і матеріалів на суму, грн (в т. ч. ПДВ)	Всього реалізовано продукції на суму, грн (без ПДВ)	Всього придбано сировини і матеріалів на суму, грн (без ПДВ)
1	900000	1260000	1350000	1230000

2	720000	810000	2100000	1800000
3	5100000	5400000	4230000	4500000
4	2400000	2610000	3600000	3810000
5	3300000	3510000	4200000	3900000
6	570000	720000	800000	630000
7	840000	1020000	1400000	1210000
8	930000	1320000	800000	540000
9	1410000	1650000	1700000	1550000
10	690000	930000	570000	460000

На підставі наведених даних необхідно:

1. Визначити суму ПДВ, яка підлягає сплаті до бюджету (або відшкодуванню з бюджету) за липень та серпень року.
2. Заповнити: декларацію з ПДВ за липень та серпень року та додатки до неї.
3. Надіслати виконане завдання в Google клас.

Завдання 2

Підприємство має наступні показники за I квартал року:

Варіант	Виручка від реалізації з ПДВ	Собівартість реалізації	Адміністративні витрати	Нарахування амортизації виробничих основних засобів за правилами бухгалтерського обліку	Нарахування амортизації виробничих основних засобів за правилами ПКУ
1	960000	650000	70000	120000	145000
2	570000	450000	26000	86000	90000
3	870000	610000	80000	77000	70000
4	720000	480000	55000	105000	120000
5	990000	710000	105000	96000	105000
6	420000	270000	75000	52000	48000
7	1200000	770000	190000	124000	110000
8	630000	340000	150000	87000	99000
9	840000	590000	85000	56000	70000
10	1020000	680000	135000	88000	96000

На підставі наведених даних необхідно:

1. Визначити фінансовий результат до оподаткування, податкові різниці, податок на прибуток.
2. Заповнити декларацію з податку на прибуток підприємств та додатки до декларації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7

Звітність податку на доходи фізичних осіб

Питання для обговорення

1. Платники, об'єкти оподаткування податку на доходи фізичних осіб. Операції, які не підлягають оподаткуванню ПДФО.
2. Ставки податку на доходи фізичних осіб: основна ставка; ставка ПДФО по операціям з рухомим та нерухомим майном; операції з капіталу; спадщина.
3. Розмежування ПДФО між бюджетами.
4. Порядок та строки сплати податку на доходи фізичних осіб до бюджету.
5. Податкова соціальна пільга. Розрахунок податкової соціальної пільги. Розмір податкових соціальних пільг. Порядок застосування податкової соціальної пільги.
6. Податкова знижка: сутність і порядок застосування.
7. Звітність з ПДФО: структура, додатки.
8. Порядок складання та подання звітності з ПДФО.
9. Доходи, які підлягають обов'язковому декларуванню.

Практичні завдання

Завдання 1

Відомі дані по підприємству за вересень та жовтень 2024 р.

Працівник	Сума нарахованого доходу	
	квітень	травень
Семененко О. В.	18000	18600
Михайленко С. А.	13000	14200
Бвзилевич І. К.	16000	15600
Веселовський К. О.	12000	12500

Необхідно:

1. Заповнити податкову звітність з ПДФО та відповідні додатки.

Завдання 2

1. Розрахувати податкову знижку на підставі даних.
У 2023 році фізична особа Литвиненко В. оплатив навчання свого сина у ВНЗ за 2023/2024 навчальний рік. Згідно з платіжними документами загальна сума оплати за навчання склала 25000 грн. Із довідки, виданої

роботодавцем, зазначено загальна сума заробітної плати фізичної особи за 2022 рік дорівнює 180000 грн, ПДФО – 32400 грн, ПСП не застосовувалася.

2. Заповнити податкову звітність.

Методичні рекомендації щодо вивчення питань теми

Для вивчення теми здобувачі насамперед мають вирішити наступні завдання: розуміти сутність податку на доходи фізичних осіб, знати об'єкт та базу оподаткування податку на доходи фізичних осіб, ставки податку на доходи фізичних осіб та порядок їх застосування; знати порядок ведення обліку податку на доходи фізичних осіб; вміти розраховувати суму податку, що підлягає сплаті до бюджету; визначити зміст і обсяг, структуру податкового розрахунку з податку на доходи фізичних осіб; знати порядок заповнення та подання податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб.

При вивченні теми здобувачам варто враховувати, що справляння ПДФО регулюється Розділом 4 Податкового кодексу України. Оподаткуванню податку на доходи фізичних осіб підлягає загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід (заробітна плата); доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування. Платниками податку на доходи фізичних осіб є: фізичні особи-резиденти, що отримують доходи як в Україні, так і за кордоном; фізичні особи-нерезиденти, що отримують доходи з джерела їх походження в Україні, податкові агенти. Податковий агент – це підприємство, установа (організація), фізособа-підприємець, особа, яка займається незалежною професійною діяльністю, нотаріус, банк, які утримують та сплачують ПДФО з нарахованої зарплати, орендної плати, винагороди за ЦПД та інших доходів, які зобов'язані: нараховувати, утримувати та сплачувати до бюджету ПДФО з доходу, вести податковий облік і подавати звітність до контролюючих органів.

Окрему увагу здобувачам варто приділити визначенню та розрахунку ПДФО, який підлягає сплаті до бюджету. Особою, відповідальною за нарахування, утримання і сплату (перерахування) до бюджету ПДФО є платник податку, у тому числі податковий агент. Податок, утриманий із доходів фізичних осіб (як резидентів, так і нерезидентів), зараховується до бюджету ПДФО, який сплачується податковим агентом – юридичною особою (його філією, відділенням, іншим відокремленим підрозділом) або представництвом нерезидента – юридичної особи, зараховується до відповідного місцевого бюджету за місцезнаходженням податкового агента. Розрахунок і сплата ПДФО

із заробітної плати також передбачає застосування ПСП, якщо заробітна плата за місяць знаходиться у межах граничного доходу, який дає таке право.

При вивченні теми увагу здобувачам варто приділити визначенню змісту, обсягу, структурі податкової декларації з податку на доходи фізичних осіб. Необхідно врахувати, що звітність із ПДФО – це наступні декларації:

Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску (податковий розрахунок – це офіційна та скорочена назва цього звіту). Даний звіт подають роботодавці та інші суб'єкти господарювання, які нараховують фізичним особам зарплатні доходи, виплати за цивільно-правовими договорами з метою декларування утриманого та сплаченого з таких доходів до бюджету ПДФО, ВЗ та єдиного соціального внеску;

Податкова декларація про майновий стан і доходи. Таку декларацію подають фізичні особи самостійно, якщо є підстави, наприклад з метою отримання податкової пільги або декларування доходу, по якому податкові агенти ще не сплатили ПДФО та військовий збір.

Платник податку зобов'язаний за кожний встановлений звітний період подавати податкову звітність з податку на доходи фізичних осіб, яка складається із податкової декларації та відповідних додатків. Декларація містить: заголовну (титульну) та проміжну частини з вихідними даними, а також обліковою кількістю штатних працівників; основну частину, яка містить зведені (узагальнені) дані; декларація має шість додатків. Безпосередньо дані про ПДФО і ВЗ містить Додаток 4ДФ.

Необхідно звернути увагу, що податковим (звітним) періодом для податку на доходи фізичних осіб є календарний місяць, починаючи з 2025 р. За загальним правилом подачі місячної податкової звітності новий місячний податковий розрахунок подається впродовж 20 календарних днів після кінця місяця.

З огляду на практико-орієнтований характер теми здобувачі мають заповнити податковий розрахунок з податку на доходи фізичних осіб та відповідні додатки до нього.

Практико-орієнтований характер теми зумовлює напрацювання здобувачами навичок інформаційного пошуку на офіційних вебсайтах Верховної ради України (: <https://www.rada.gov.ua/>), Державної податкової служби (<https://tax.gov.ua/>) та Міністерства фінансів України (www.minfin.gov.ua).

Джерела, рекомендовані до заняття

Правові джерела

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Розділ IV)
2. Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску і Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску Наказ Міністерства фінансів України 13.01.2015 № 4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0111-15#Text>
3. Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 13 січня 2015 року № 4: наказ Міністерства фінансів від 24.01.2025 № 39
URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0157-25#Text>

Основна література

1. Куцик П. О., Полянська О. А. Облік і звітність в оподаткуванні : навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – С. 179–215.
2. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник для здобувачів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / М. Т. Теловата, В. П. Пантелеєв, К. В. Безверхий, О. О. Григоревська, С. І. Ковач, О. А. Юрченко – К.: НАСООА. 2019. – С. 263–312.

Додаткова література

1. Меліхова Т. О. Удосконалення обліку, оподаткування та контролю ЄСВ та ПДФО для поліпшення виробничого обліку, стратегічного управлінського обліку, податкової та фінансової звітності в умовах переходу на міжнародні стандарти зарубіжних країн [Електронний ресурс] / Т. О. Меліхова, Ю. В. Подмешальська, Н. М. Терещенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2023. – № 24. – С. 78–83.
2. Осадчук С. В. Оподаткування доходів фізичних осіб: аналіз та тенденції Теоретичні та прикладні питання державотворення: електрон. наук. фах. вид. / Одес. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2017. – Вип. 20. – С. 122–131.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8

Звітність по єдиному соціальному внеску

Питання для обговорення

1. Правове забезпечення справляння єдиного соціального внеску. Пропорції розподілу єдиного соціального внеску.
2. Платники та ставки ЄСВ. Порядок сплати ЄСВ.
3. Єдина звітність з єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування і податку на доходи фізичних осіб: загальна характеристика.
4. Порядок заповнення податкового розрахунку з ЄСВ: вступна частина, основна частина, додатки.
5. Порядок заповнення Додатку Д1.
6. Порядок сплати ЄСВ фізичними особами-підприємцями та особами, які провадять незалежну професійну діяльність.
7. Порядок заповнення об'єднаного звіту з єдиного соціального внеску. ЄСВ для фізичних осіб-підприємців.

Практичні завдання

Завдання 1

Відомі дані по підприємству за січень та лютий 2025 р.

Працівник	Сума нарахованого доходу	
	січень	лютий
Морозов О. М.	14000	16000
Осипенко В. А.	10000	10200
Бойко І. О.	12000	12600
Литвиненко О. М.	9000	9200

Необхідно:

1. Заповнити податковий розрахунок з ЄСВ за відповідний період та відповідні додатки

Методичні рекомендації щодо вивчення питань теми

Для вивчення теми здобувачі насамперед мають вирішити наступні завдання: розуміти сутність єдиного соціального внеску, знати об'єкт та базу оподаткування єдиного соціального внеску; знати порядок ведення обліку єдиного соціального внеску; вміти розраховувати суму внеску, що підлягає сплаті; визначати напрями зарахування єдиного соціального внеску; визначити зміст і обсяг, структуру податкового розрахунку з єдиного соціального внеску; знати порядок заповнення та подання об'єднаного звіту.

При вивченні теми здобувачам варто враховувати, що єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ) – це консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством. ЄСВ – це обов'язковий платіж, який здійснюється роботодавцями за своїх працівників при нарахуванні їм заробітної плати. Пропорції розподілу єдиного внеску за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування передбачають спрямування внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття; загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності і від нещасного випадку на виробництві; загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Основна ставка по ЄСВ – 22 %. Єдиний соціальний внесок сплачують: підприємства, установи та організації, інші юридичні особи, які використовують працю фізичних осіб на умовах трудового договору (контракту); фізичні особи-підприємці, які забезпечують себе роботою самостійно та які використовують працю інших осіб; фізичні особи, які отримують допомогу по тимчасовій непрацездатності; фізичні особи-підприємці, які обрали загальну або спрощену систему оподаткування; особи, які провадять незалежну професійну діяльність,

Окрему увагу здобувачам варто приділити визначенню змісту, обсягу, структурі об'єднаної звітності з ЄСВ та ПДФО/ВЗ. По єдиному соціальному внеску подається податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску. Даний звіт подають роботодавці та інші суб'єкти господарювання, які нараховують фізичним особам зарплатні доходи, виплати за цивільно-правовими договорами з метою декларування утриманого та сплаченого з таких доходів до бюджету ПДФО, ВЗ та єдиного соціального внеску;

Платник податку зобов'язаний за кожний встановлений звітний період подавати податкову звітність з єдиного соціального внеску, яка складається із розрахунку та відповідних додатків. Податковий розрахунок по єдиному соціальному внеску містить: заголовну (титульну) та проміжну частини з вихідними даними, а також обліковою кількістю штатних працівників; основну частину, яка містить зведені (узагальнені) дані про ЄСВ з Додатка Д1; безпосередньо сам Додаток Д1, який містить персоналізовані дані про нарахований ЄСВ за кожним працівником та отримувачем винагороди за цивільно-правовими договорами (ЦПД).

Необхідно звернути увагу, що податковим (звітним) періодом для єдиного соціального внеску є календарний місяць, починаючи з 2025 р. За загальним правилом подачі місячної податкової звітності новий місячний податковий розрахунок подається впродовж 20 календарних днів після кінця місяця.

З огляду на практико-орієнтований характер теми здобувачі мають заповнити податковий розрахунок з єдиного соціального внеску та відповідні додатки до нього.

Джерела, рекомендовані до заняття

Правові джерела

1. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 8 липня 2010 року № 2464-VI
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>
2. Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску і Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску Наказ Міністерства фінансів України 13.01.2015 № 4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0111-15#Text>

Основна література

1. Куцик П. О., Полянська О. А. Облік і звітність в оподаткуванні : навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – С. 468–490.

Додаткова література

1. Меліхова Т. О. Удосконалення обліку, оподаткування та контролю ЄСВ та ПДФО для поліпшення виробничого обліку, стратегічного управлінського обліку, податкової та фінансової звітності в умовах переходу на міжнародні стандарти зарубіжних країн [Електронний ресурс] / Т. О. Меліхова, Ю. В. Подмешальська, Н. М. Терещенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2023. – № 24. – С. 78–83.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 9

Звітність за єдиним податком для фізичних осіб

Питання для обговорення

1. Сутність єдиного податку. Спрощена система оподаткування.
2. Характеристика груп платників єдиного податку.
3. Порядок подання звітності для різних груп платників єдиного податку.
4. Порядок сплати єдиного податку для різних груп платників.
5. Облік доходів і витрат платників єдиного податку.
6. Порядок заповнення податкової звітності для фізичних осіб-підприємців.
7. Порядок заповнення податкової декларації платниками податків 1 групи.
8. Порядок заповнення податкової декларації платниками податків 2 групи.
9. Порядок заповнення податкової декларації платниками податків 3 групи.
10. Порядок сплати ЄСВ платниками єдиного податку-фізичними особами.
11. Звітність з ЄСВ для платників єдиного податку-фізичних осіб.
12. Оподаткування ФОП: загальна система.

Практичні завдання

Завдання 1

ФОП Дмитренко О. В. отримав у 2024 р. від підприємницької діяльності дохід – 2350000 грн, документально підтверджені витрати на придбання ТМЦ – 1320000 грн, витрати на оплату праці – 320000 грн, ЄСВ на зарплату – 70400 грн, ЄСВ «за себе» 2024 року – 13640 грн, авансові платежі з ПДФО 95000 грн.

1. Розрахувати:
 - чистий оподатковуваний дохід;
 - податки, які необхідно сплатити підприємцю.
2. Заповнити звітність.

Завдання 2

Фізична особа-підприємець Антошук О. В. є платником єдиного податку 2 групи. Дохід за 2024 рік склав 2350 тис. грн. Заповнити декларацію платника єдиного податку 2 групи та звітність з ЄСВ.

Необхідно:

1. Визначити: суму єдиного податку, яка підлягає нарахуванню та сплаті в бюджет за підсумками поточного звітного періоду.
2. Заповнити декларацію платника єдиного податку 2 групи та звітність з ЄСВ.

Методичні рекомендації щодо вивчення питань теми

Для вивчення теми здобувачі насамперед мають вирішити наступні завдання: розуміти сутність єдиного податку для фізичних осіб, знати об'єкт та базу оподаткування єдиного податку для фізичних осіб; знати порядок ведення обліку єдиного податку для фізичних осіб; вміти розраховувати суму податку, що підлягає сплаті; визначати напрями зарахування єдиного податку для фізичних осіб; визначити зміст і обсяг, структуру податкової декларації з єдиного податку для фізичних осіб.

При вивченні теми здобувачам варто враховувати, що єдиний податок передбачений для платників, які обрали спрощену систему оподаткування. глава 1 розділу XIV ПК (ст. 291–300). На спрощеній системі можуть бути як юридичні особи, так і фізичні особи. Кількість груп єдиного податку всього чотири, з них: група 1 та 2 – виключно для фізичних осіб-підприємців (ФОП). Ставки податку протягом року у фіксованій грошовій сумі, тобто сума податку не залежить ні від доходу, ні від прибутку; група 3 – можуть бути як фізособи-підприємці, так і юридичні особи. Оподатковується дохід, а не прибуток суб'єкта господарювання.

Здобувачам варто визначити головні критерії перебування у групах 1–3 єдиного податку для ФОП, які містять обмеження за обсягом діяльності, кількістю працюючих. Здобувачі повинні провести порівняльну характеристику, визначити основні відмінності між спрощеною та загальною системою оподаткування, яку можуть застосовувати ФОП.

Окрему увагу здобувачам варто приділити визначенню змісту, обсягу, структурі декларації по єдиному податку. Форма декларації для платників єдиного податку (ЄП) для всіх груп однакова. Різниця між різними групами полягає тільки в розділах, які треба заповнити. Податкова декларація платника єдиного податку з 2021 року подається за новою формою, якою передбачено включення до неї спеціального додатка для звітування про ЄСВ. Податкова декларація по єдиному податку складається з основної частини та Додатка 1 «Відомості про суми нарахованого ЄСВ». Всі платники ЄП заповнюють у основній частині декларації заголовну частину та розділ I. Також заповнюється один з розділів, який відповідає групі платника податку (або декілька, якщо була зміна групи впродовж року), а саме: розділ II – для групи 1; розділ III – для групи 2; розділ IV – для групи 3. Всіма платниками податку заповнюються: розділ V щодо визначення податкових зобов'язань з єдиного податку. Декларація заповнюється на основі даних книги обліку доходів.

Здобувачам варто визначити звітний період щодо єдиного податку, звітний період щодо ЄСВ окремо для платників 1, 2 та 3 груп єдиного податку.

З огляду на практико-орієнтований характер теми здобувачі мають заповнити податкову декларацію з єдиного податку для фізичних осіб та відповідні додатки до неї.

Джерела, рекомендовані до заняття

Правові джерела

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Розділ XIV)
2. Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку [Електронний ресурс]: наказ Міністерства фінансів від 19.06.2015 № 578:із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2017 №9 / платформа ІПС ЛІГА:ЗАКОН /
URL:https://ips.ligazakon.net/document/view/RE27244?_ga=2.94223965.1138296535.1579726451-1099752075.1579114934
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України 25.02.2000 № 39 – URL: zakon.rada.gov.ua.

Основна література

1. Куцик П. О., Полянська О. А. Облік і звітність в оподаткуванні : навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – С. 441–461.
2. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник для здобувачів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / М. Т. Теловата, В. П. Пантелеєв, К. В. Безверхий, О. О. Григорєвська, С. І. Ковач, О. А. Юрченко – К.: НАСОА. 2019. – С. 452–455.

Додаткова література

1. Левицька С. О., Осадча О. О., Антонюк О. Р. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Облік і оподаткування». Рівне : ПП «Формат – А», 2020. 200 с.
2. Осадчук С. Податкові інструменти для розвитку територіальних громад [Електронний ресурс] / С. Осадчук // Актуальні проблеми державного управління. – 2021. – Вип. 3. – С. 234–238. –
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2021_3_40

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 10

Спрощена система оподаткування, обліку і звітності за єдиним податком для юридичних осіб

Питання для обговорення

1. Характеристика єдиного податку для юридичних осіб – 3 група: сутність, платники.
2. Звітність з єдиного податку для юридичних осіб – 3 група.
3. Порядок заповнення і подання звітності з єдиного податку для юридичних осіб – 3 група.
4. Характеристика єдиного податку для юридичних осіб – 4 група: сутність, платники.
5. Розрахунок єдиного податку для юридичних осіб – 4 група.
6. Звітність з єдиного податку для юридичних осіб – 4 група.
7. Порядок заповнення і подання звітності з єдиного податку для юридичних осіб – 4 група.
8. Порядок сплати єдиного податку платниками єдиного податку – 4 група.
Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.

Заповнення податкової звітності за єдиним податком для юридичних осіб

Практичні завдання

Завдання 1

Підприємство «Промінь» платник єдиного податку (застосовує ставку 5%) отримало в 1 кв. 2022 р. дохід в розмірі 2400000 грн.

Необхідно:

1. Заповнити декларацію по єдиному податку для юридичних осіб.

Завдання 2

Сільськогосподарське підприємство у 2023 році використовує у своїй діяльності земельні ділянки, які належать йому на праві власності.

Ставка податку:

- рілля, пасовища 0,95 % до нормативної грошової оцінки земельної ділянки
- багаторічні насадження 0,57 %

Завдання необхідно виконати відповідно до свого варіанту.

	Земельні ділянки						Сплачено ПДФО
	рілля		пасовища		Багаторічні насадження		
	Площа, га	Нормативна грошова оцінка (грн/га)	Площа, га	Нормативна грошова оцінка (грн/га)	Площа, га	Нормативна грошова оцінка (грн/га)	
1	150	27200	50	7100			8000
2	130	25100			55	57000	10000

Необхідно:

1. Заповнити Податкову декларацію платника єдиного податку 4 групи та додатки до неї.

Методичні рекомендації щодо вивчення питань теми

Для вивчення теми здобувачі насамперед мають вирішити наступні завдання: розуміти сутність єдиного податку для юридичних осіб, знати об'єкт та базу оподаткування єдиного податку для юридичних осіб; знати порядок ведення обліку єдиного податку для юридичних осіб; вміти розраховувати суму податку, що підлягає сплаті; визначати напрями зарахування єдиного податку для юридичних осіб; визначити зміст і обсяг, структуру податкової декларації з єдиного податку для юридичних осіб.

При вивченні теми здобувачам варто враховувати, що єдиний податок передбачений для платників, які обрали спрощену систему оподаткування. глава 1 розділу XIV ПК (ст. 291–300). На спрощеній системі можуть бути як юридичні особи, так і фізичні особи. Для юридичних осіб передбачені групи 3 та 4. Для підприємців на єдиному податку 3-ї групи звітний період складає календарний квартал (п. 294.1 ПКУ), сума податку на 3-й групі напряму залежить від отриманого доходу. Четверта група платників єдиного податку – сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва перевищує 75 %.

Здобувачам варто визначити головні критерії перебування юридичних осіб у групах 3–4 єдиного податку, які містять обмеження за обсягом та видами діяльності.

Окрему увагу здобувачам варто приділити визначенню змісту, обсягу, структурі декларації по єдиному податку для юридичних осіб. Сільськогосподарським товаровиробникам-платникам єдиного податку 4 групи необхідно на початку року підтвердити свій податковий статус: Декларація платника єдиного податку 4 групи. Податковий (звітний) період для платників єдиного податку четвертої групи – календарний рік (п. 294.1 ПКУ), Платники самостійно обчислюють суму податку щороку станом на 1 січня і не пізніше 20 лютого поточного року подають відповідному контролюючому органу за

місцезнаходженням платника податку та місцем розташування земельної ділянки податкову декларацію на поточний рік. При цьому також обов'язково подаються відомості про наявність земельних ділянок; розрахунок частки сільгосптоваровиробництва з показниками доходу за минулий рік.

Здобувачам варто визначити звітний період щодо єдиного податку, звітний період щодо ЄСВ окремо для платників 3 та 4 груп єдиного податку; визначити, від сплати яких податків звільняються платники єдиного податку-юридичні особи.

З огляду на практико-орієнтований характер теми здобувачі мають заповнити податкову декларацію з єдиного податку для юридичних осіб та відповідні додатки до неї.

Джерела, рекомендовані до заняття

Правові джерела

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Розділ XIV)
2. Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку [Електронний ресурс]: наказ Міністерства фінансів від 19.06.2015 № 578; із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2017 №9 / платформа ІПС ЛІГА:ЗАКОН /
URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/RE27244?_ga=2.94223965.1138296535.1579726451-1099752075.1579114934

Основна література

1. Куцик П. О., Полянська О. А. Облік і звітність в оподаткуванні : навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – С. 441–461.
2. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник для здобувачів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / М. Т. Теловата, В. П. Пантелєєв, К. В. Безверхий, О. О. Григорєвська, С. І. Ковач, О. А. Юрченко – К.: НАСОА. 2019. – С. 456–465.

Додаткова література

1. Зоріна О. А. Фінансова та податкова звітність суб'єктів малого підприємництва [Електронний ресурс] / О. А. Зоріна, О. В. Петраковська, О. А. Юрченко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2021. – № 12. – С. 100–106. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2021_12_14
2. Ткаченко О. С. Спрощена система оподаткування підприємств агробізнесу [Електронний ресурс] / О. С. Ткаченко, О. Л. Дубина, Т. О. Мачак // Агросвіт. – 2023. – № 2. – С. 16–21. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2023_2_5

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 11

Звітність за податком на майно

Питання для обговорення

1. Характеристика плати за землю. Земельний податок та орендна плата за землю.
2. Об'єкти та база оподаткування, ставки, пільги плати за землю.
3. Податковий період та терміни сплати земельного податку.
4. Особливості розрахунку та сплати земельного податку.
5. Декларація з плати за землю: характеристика розділів.
6. Порядок заповнення декларації по платі за землю.
7. Транспортний податок: особливості обчислення та подання звітності для юридичних та фізичних осіб.
8. Декларація з транспортного податку: порядок заповнення, строки подання та сплати.
9. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки: загальна характеристика: об'єкт, база оподаткування, ставки.
10. Декларація з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки: Порядок заповнення строки подання та сплати.
11. Пільги з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.

Заповнення податкової звітності по платі за землю, транспортному податку та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Практичні завдання

Завдання 1

За умовним прикладом ТОВ «Мрія» має земельну ділянку у м. Черкаси. Код виду цільового призначення (категорії) земельної ділянки – 03.08 (землі громадської забудови – для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування).

Площа земельної ділянки – 2700,00 м², а нормативна грошова оцінка за витягом з реєстру 208,65 грн/м².

Ставка плати за землю на 2024 рік, яка встановлена Черкаською міською радою для земель господарської забудови – для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування, – 1,30 %.

Необхідно:

1. Розрахувати річну суму земельного податку.
2. Заповнити податкову декларацію з плати за землю.

Завдання 2

Товариство з обмеженою відповідальністю «РУБІН» володіє нежитловою нерухомістю – площа 250 кв. м.

Ставка податку, визначена рішенням місцевої ради 1,2 %

Необхідно:

1. Визначити суму податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
2. Заповнити декларацію з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Методичні рекомендації щодо вивчення питань теми

Для вивчення теми здобувачі насамперед мають вирішити наступні завдання: розуміти сутність податку на майно, знати об'єкт та базу оподаткування податку на майно; знати порядок ведення обліку податку на майно; вміти розраховувати суму податку, що підлягає сплаті; знати складові податку на майно.

При вивченні теми здобувачам варто враховувати, що податок на майно регулюється Розділом XII Податкового кодексу України. Податок на майно складається з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; транспортного податку; плати за землю.

При опрацюванні теми здобувачі повинні визначити особливості оподаткування транспортним податком. Об'єктом оподаткування є легкові автомобілі, з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 375 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року. Перелік автомобілів, які підлягають оподаткуванню транспортним податком (їх марка, модель та рік випуску), розміщуються на сайті Мінекономіки щороку до 1 лютого звітного року. Юридичні особи самостійно обчислюють суму податку станом на 1 січня звітного року і не пізніше 20 лютого цього ж року подають контролюючому органу за місцем реєстрації об'єкта оподаткування декларацію з транспортного податку за формою, встановленою у порядку, передбаченому ст. 46 ПКУ, з розбивкою річної суми рівними частками поквартально. Здобувачам потрібно визначити критерії для обов'язкової сплати транспортного податку.

Окрему увагу здобувачам варто приділити визначенню змісту, структурі декларації з транспортного податку. Декларація подається один раз на рік до 20 лютого поточного звітного року. Нарахована річна сума ділиться рівними частинами за кварталами. Термін сплати – щоквартально до 30 числа місяця,

наступного за звітним кварталом. Ставку податку встановлено у пункті 267.4 ПК з розрахунку на календарний рік.

З огляду на практико-орієнтований характер теми здобувачі мають заповнити податкову декларацію транспортного податку та відповідні додатки до неї.

При опрацюванні теми здобувачі повинні визначити особливості оподаткування з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Базою оподаткування для податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, є загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості. Платниками податку на нерухомість є фізичні та юридичні особи, у т. ч. нерезидентів, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості. Фізичні особи-підприємці також є платниками податку на нерухомість. Базовий податковий (звітний) період для податку на нерухомість дорівнює календарному року (пп. 266.6.1 ПК). Ставка податку на нерухомість устанавлюється за рішенням місцевої ради залежно від зональності (місця розташування) і типів об'єктів нерухомості

Окрему увагу здобувачам варто приділити визначенню змісту, структури декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. власники нерухомості звітують за формою податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 10 квітня 2015 року № 408. Звітність із податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, складають і подають лише юридичні особи. Обчислення суми податку з об'єкта/об'єктів нежитлової нерухомості, які перебувають у власності фізичних осіб (у т. ч. фізичних осіб-підприємців), здійснює контролюючий орган. Декларація на нерухомість подається одна і за місцем знаходження об'єктів оподаткування; якщо у підприємства нерухомість знаходиться у декількох територіальних одиницях (кодах КОАТУУ), то по кожному з них треба подавати окремі декларації по тій нерухомості, яка до них відноситься. Нарахована сума платежу по податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, розбивається поквартально та сплачується до 30-го числа місяця, який настає за звітним кварталом (відповідно до пп. "б" пп. 266.10 ПКУ).

З огляду на практико-орієнтований характер теми здобувачі мають заповнити податкову декларацію з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки та відповідні додатки до неї.

При вивченні теми здобувачам варто враховувати, що плата за землю входить до складу податку на майно (пп. 14.1.147 ПКУ) та зараховується до бюджетів місцевого самоврядування. Плата за землю як місцевий податок, має дві форми: земельний податок та орендна плата за землю. Об'єкти

оподаткування земельним податком: земельні ділянки, які перебувають у власності або користуванні та земельні частки (паї), які перебувають у власності. Слухачам варто визначити, які дані є підставою для нарахування земельного податку.

Окрему увагу здобувачам варто приділити визначенню змісту, структурі декларації з плати за землю. Форму декларації з плати за землю затверджено Мінфіном наказом від 16.06.2015 № 560. Декларацію до органів контролю за місцем розташування земельних ділянок мають подавати платники плати за землю – юридичні особи-власники та землекористувачі. Подавати декларацію зобов'язані також ФОП, якщо саме на них оформлене право власності, постійного користування або оренди земельної ділянки. Основна частина декларації складається з трьох розділів, які присвячено розрахунку сум: земельного податку (розділ I); орендної плати (розділ II); податкового зобов'язання (розділ III). Звітний період – календарний рік. Сплачується щомісячно рівними частинами протягом 30 календарних днів місяця, наступного за звітним.

З огляду на практико-орієнтований характер теми здобувачі мають заповнити податкову декларацію з плати за землю та відповідні додатки до неї.

Практико-орієнтований характер теми зумовлює напрацювання здобувачами навичок інформаційного пошуку на офіційних вебсайтах Верховної ради України (: <https://www.rada.gov.ua/>), Державної податкової служби (<https://tax.gov.ua/>) та Міністерства фінансів України (www.minfin.gov.ua).

Джерела, рекомендовані до заняття

Правові джерела

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Розділ XII)
2. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки [Електронний ресурс]:наказ Міністерства фінансів від 10.04.2015 № 408:із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства фінансів України від 15.11.2018 №897 / платформа ІПС ЛІГА:ЗАКОН /
URL:<https://ips.ligazakon.net/document/view/RE26924>
3. Про затвердження форми Податкової декларації з транспортного податку [Електронний ресурс]:наказ Міністерства фінансів від 10.04.2015 № 415:із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2017 №595 / платформа ІПС ЛІГА:ЗАКОН /

URL:https://ips.ligazakon.net/document/view/RE26919?_ga=2.127933900.1138296535.1579726451-1099752075.1579114934.

4. Про затвердження форми Податкової декларації з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності) [Електронний ресурс]: наказ Міністерства фінансів від 16.06.2015 № 560:із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2017 № 9 / платформа ІПС ЛІГА:ЗАКОН /

URL:https://ips.ligazakon.net/document/view/RE27228?an=0&ed=2017_01_23

Основна література

1. Куцик П. О., Полянська О. А. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – С. 397–421.
2. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник для здобувачів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / М. Т. Теловата, В. П. Пантелеев, К. В. Безверхий, О. О. Григоревська, С. І. Ковач, О. А. Юрченко – К.: НАСООА. 2019. – С. 414–424, 431–437.

Додаткова література

1. Сафарова А. Податкова звітність: сутність та порядок складання [Електронний ресурс] / А. Сафарова, М. Кулинич, О. Скорук, І. Матвійчук // Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2023. – № 4. – С. 47–56. –
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2023_4_8
2. Шаповалова А. П. Фінансова та податкова звітність в умовах воєнного часу: ключові зміни та послаблення [Електронний ресурс] / А. П. Шаповалова, О. П. Кузьменко // Економіка та держава. – 2022. – № 8. – С. 105–110. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2022_8_19

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 12

Контрольна робота за Змістовним модулем 2

Виконання індивідуального завдання щодо заповнення податкової звітності

Приклади завдань

Завдання 1

На підставі наведених даних визначити

1. Суму єдиного податку та ЄСВ, яка підлягає нарахуванню та сплаті в бюджет за підсумками року.
2. Заповнити декларацію платника єдиного податку для кожної групи окремо та звітність з ЄСВ.

Варіанти	Обсяг доходу за звітний (податковий) період, грн	Юр. особа 3 група (ставка 5 %)	
	1 група	Обсяг доходу за звітний (податковий) період, грн	Нараховано єдиного податку за попередній звітний період
1.	720000	3800000	25000
2.	900000	4500000	72000
3	1020000	2500000	90000
4.	600000	2800000	120000
5	980000	2700000	8600
6	860000	3500000	9600
7	950000	3200000	7600
8	850000	4000000	100000
9	980000	2800000	125000
10	1020000	4400000	8500

Завдання 2

Підприємство має земельну ділянку. Код виду цільового призначення (категорії) земельної ділянки – 03.08 (землі громадської забудови – для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування).

Необхідно:

1. Розрахувати річну суму земельного податку.
2. Заповнити податкову декларацію з плати за землю.

Варіант	Площа земельної ділянки, м ²	Нормативна грошова оцінка, грн/м ²	Ставка плати за землю, %
1	2500	208,6	1,3 %
2	4000	310,2	1,4 %
3	6500	450,5	1,2 %
4	5200	250,6	1,3 %
5	6100	330,5	1,5 %
6	3000	210,5	1,3 %
7	4500	320,3	1,4 %
8	5600	420,5	1,2 %
9	3500	210,5	1,5 %
10	3200	320,5	1,3 %

3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Методичні рекомендації щодо підготовки письмових завдань

Для підготовки практичного завдання необхідно визначити, яких нормативно-правових актів необхідно дотримуватись, визначити відповідну навчально-методичну літературу. Відповіді на поставлені в завданні питання повинні бути повними, обґрунтованими, з посиланням на конкретні правові та інформаційні джерела.

Методичні рекомендації щодо заповнення податкової звітності

Для виконання завдання необхідно визначити нормативно-правовий акт, яким передбачено затвердження форми та порядку заповнення податкової декларації по відповідному податку. Здобувач повинен визначити звітний податковий період та строки подання декларації; податковий орган, до якого подається декларація. Здобувач повинен знати порядок оформлення та подання податкової звітності.

При заповненні податкової декларації необхідно заповнити: вступну частину, розділи основної частини, службові поля заключної частини та обов'язкові додатки. При цьому слід пам'ятати, що у вступній частині обов'язково зазначаються: тип декларації; період звіту (місяць і рік); назва установи; код ЄДРПОУ; ПІН платника; податкова адреса, індекс; телефон, назва органу ДПС, до якого подається декларація.

Наприклад, при заповненні декларації по податку на додану вартість необхідно заповнити.

У розділі I «Податкові зобов'язання» необхідно відобразити обсяги всіх поставок товарів/послуг у звітному періоді. У розділі II «Податковий кредит» необхідно відобразити усі обсяги придбаних товарів/послуг на підставі зареєстрованих податкових накладних, митних декларацій та інших документів, що дозволяє пункт 201.11 Податкового кодексу України. У розділі III «Розрахунки за звітний період» необхідно розрахувати підсумки по ПДВ за звітний період. Перелік усіх додатків наведений у спеціальному полі декларації «Відмітка про подання декларації». Навпроти кожного додатка, що додається до декларації з ПДВ, необхідно поставити відповідні позначки. Необхідно пам'ятати, що інформація про додатки, додані до декларації, є її невід'ємною частиною та обов'язковим реквізитом (п. 48.3 Податкового кодексу України).

Податкова звітність повинна бути заповнена в повному обсязі, без помилок. Здобувач повинен демонструвати повне розуміння виконуваного завдання.

Приклад виконання завдання

Підприємство здійснило такі господарські операції(з врахуванням ПДВ) за березень поточного року.

- 1) придбано матеріалів від постачальника, згідно з контрактом на суму – 2 400 000 грн.
- 2) відвантажено продукції за контрактом на суму – 1200 000 грн;
- 3) одержано передплату від покупця згідно з контрактом – 600 000 грн;

Необхідно:

1. Визначити суму
 - податкового зобов'язання по ПДВ;
 - податкового кредиту по ПДВ;
 - ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету (або відшкодуванню з бюджету).
2. Заповнити: податкову декларацію з ПДВ за березень

Розв'язок завдання із поясненням

Розраховуємо податкове зобов'язання по ПДВ як загальну суму податку на додану вартість, одержану (нараховану) платником податку в звітному (податковому) періоді. Податкове зобов'язання нараховується за правилом першої події: або дата отримання передоплати від покупця на банківський рахунок або в касу, або дата відвантаження товарів.

$$ПЗ = (1\,200\,000 + 600\,000) * 120 / 20 = 300\,000 \text{ грн}$$

Розраховуємо податковий кредит як суму податку на додану вартість, яку платник податків може використати для зменшення своїх податкових зобов'язань. При цьому датою виникнення права на податковий кредит вважається дата першої з подій: або списання грошей із банківського рахунка платника ПДВ в оплату товарів (послуг); або отримання платником ПДВ товарів (послуг).

$$ПК = 2\,400\,000 * 120 / 20 = 400\,000 \text{ грн.}$$

Визначаємо суму податку, яка підлягає сплаті до бюджету. Для цього потрібно із суми податкових зобов'язань відняти суму податкового кредиту.

Різниця між сумою податкового зобов'язання та сумою податкового кредиту = $300\,000 - 400\,000 = -100\,000$ – від'ємне значення по ПДВ, що зараховується до складу податкового кредиту наступного звітного (податкового) періоду (переноситься до рядка 16.1 декларації наступного звітного (податкового) періоду).

Далі необхідно заповнити на підставі отриманих даних декларацію по ПДВ.

4. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Загальна система оподаткування: характеристика та особливості застосування.
2. Спрощена система оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності.
3. Вибір системи оподаткування та форми ведення бізнесу.
4. Переваги та недоліки загальної системи оподаткування.
5. Переваги та недоліки спрощеної системи оподаткування.
6. Структура нормативно-правового регулювання обліку і звітності в оподаткуванні підприємств в Україні.
7. Призначення, склад та види податкової звітності. Обов'язкові реквізити податкової звітності.
8. Порядок та терміни подання податкової звітності та сплати податків.
9. Підтвердження даних, визначених у податковій звітності.
10. Зміст обліку при адмініструванні податків та зборів підприємств України.
11. Відповідальність підприємств та їх посадових осіб за порушення норм податкового законодавства.
12. Загальна характеристика, платники, ставки податку на додану вартість.
13. Первинний облік податку на додану вартість.
14. Податкова накладна: сутність, обов'язкові реквізити, порядок заповнення.
15. Податковий кредит та податкове зобов'язання з ПДВ.
16. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України.
17. Структура податкової декларації з податку на додану вартість. Додатки до декларації з ПДВ.
18. Порядок заповнення та подання податкової декларації з податку на додану вартість.
19. Облік від'ємного залишку з податку на додану вартість. Бюджетне відшкодування податку на додану вартість: сутність та порядок застосування.
20. Платники, об'єкт оподаткування та ставки з податку на прибуток.
21. Порядок врахування даних бухгалтерського обліку при розрахунку податку на прибуток.
22. Податкові різниці: сутність і порядок застосування.
23. Податковий період та звітність з податку на прибуток.
24. Декларація з податку на прибуток. Додатки до декларації з податку на прибуток та порядок їх заповнення.
25. Загальна характеристика та платники акцизного податку. Ставки та Розрахунок акцизного податку.
26. Порядок подання звітності та терміни сплати акцизного податку.

27. Акцизні марки: порядок застосування.
28. Декларація з акцизного податку: характеристика розділів. Додатки до декларації з акцизного податку, порядок заповнення.
29. Загальна характеристика, платники, база оподаткування, ставки та порядок розрахунку екологічного податку.
30. Порядок подання звітності сплати та зарахування екологічного податку.
31. Декларація з екологічного податку: характеристика розділів та Додатки до декларації з екологічного податку, порядок заповнення.
32. Загальна характеристика рентної плати. звітність з рентної плати. Додатки до Декларації.
33. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин: – платники, ставки, подання звітності та порядок сплати, заповнення відповідного Додатку до декларації.
34. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин: платники, ставки, подання звітності та порядок сплати, заповнення відповідного Додатку до декларації.
35. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України платники, ставки, подання звітності та порядок сплати, заповнення відповідного Додатку до декларації.
36. Рентна плати за спеціальне використання води платники, ставки, подання звітності та порядок сплати, заповнення відповідного Додатку до декларації.
37. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів платники, ставки, подання звітності та порядок сплати, заповнення відповідного Додатку до декларації.
38. Податок на доходи фізичних осіб: платники, об'єкт, ставки податку на доходи фізичних осіб.
39. Порядок розрахунку та строки сплати податку на доходи фізичних осіб до бюджету.
40. Податкова соціальна пільга: сутність, розрахунок та порядок застосування.
41. Звітність з ПДФО: форма та структура звіту, додатки, порядок заповнення. Подання звітності з ПДФО.
42. Податкова знижка: сутність, розрахунок та порядок застосування. Звітність з застосування податкової знижки: форма та структура звіту, порядок заповнення.
43. Доходи, які підлягають обов'язковому декларуванню.
44. Єдиний соціальний внесок: платники та ставки, пропорції розподілу.
45. Єдиний соціальний внесок: порядок розрахунку та сплати.
46. Звітність з єдиного соціального внеску: характеристика, порядок заповнення податкового розрахунку з ЄСВ. Порядок подання звітності з ЄСВ.

47. Характеристика плати за землю: земельний податок та орендна плата за землю – об'єкти та база оподаткування, ставки, пільги.
48. Порядок розрахунку земельного податку. Податковий період та терміни сплати земельного податку.
49. Декларація з плати за землю: характеристика розділів. Порядок заповнення декларації по платі за землю.
50. Сутність єдиного податку. Характеристика груп платників єдиного податку.
51. Порядок подання звітності для платників єдиного податку по кожній групі.
52. Порядок сплати єдиного податку для різних груп платників.
53. Декларація по єдиному податку для платників податків – фізичних осіб. Порядок заповнення податкової звітності для фізичних осіб-підприємців.
54. Звітність з ЄСВ для платників єдиного податку-фізичних осіб. Порядок сплати ЄСВ платниками єдиного податку-фізичними особами.
55. Характеристика та розрахунок єдиного податку для юридичних осіб – 3 група: сутність, платники, ставки.
56. Звітність з єдиного податку для юридичних осіб – 3 група. Порядок заповнення і подання звітності з єдиного податку для юридичних осіб – 3 група.
57. Характеристика єдиного податку для юридичних осіб – 4 група: :сутність, платники, ставки, порядок розрахунку та сплати
58. Звітність з єдиного податку для юридичних осіб – 4 група. Порядок заповнення і подання звітності.
59. Характеристика транспортного податку: об'єкт оподаткування, ставки, особливості обчислення та подання звітності для юридичних та фізичних осіб.
60. Декларація з транспортного податку: порядок заповнення, строки подання звітності та сплати податку.
61. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки: загальна характеристика, об'єкт, база оподаткування, ставки, пільги.
62. Декларація з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки: порядок заповнення, строки подання та сплати.
63. Туристичний збір: характеристика, платники, ставки, порядок розрахунку та сплати.
64. Звітність по туристичному збору: порядок заповнення і подання.
65. Збір за місця для паркування транспортних засобів: платники, ставки, порядок розрахунку та сплати.
66. Звітність за місця для паркування транспортних засобів: порядок заповнення і подання.
67. Поняття і форми здійснення податкового контролю.
68. Види податкових перевірок податкової звітності.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 2
- Розв'язання практичних задач та проблемних ситуацій, заповнення податкової звітності	від 0 до 4
Періодичний контроль:	
- Контрольна робота за змістовими модулями	Від 0 до 10

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Вид роботи	Бали	Критерії оцінювання
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	0 балів	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел
	1 бал	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел
	2 бали	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати власне ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; здатний публічно представити матеріал; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей
Розв'язання практичних задач, заповнення податкової звітності	0 балів	Здобувач практичну задачу, ситуаційну вправу, проблемну ситуацію не виконав
	1 бал	Здобувач частково виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, недостатньо розкрив сутність, допускаючи при цьому суттєві неточності; відсутні сформовані вміння та навички дослідження і обґрунтування висновків, ускладнення щодо виявлення причинно-наслідкових зв'язків. Заповнив податкову звітність частково, допустив помилки. Змістова частина звітності заповнена з суттєвими помилками. Здобувач демонструє часткове розуміння виконуваного завдання
	2 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у частковій мірі демонструє знання предмета вивчення, описує суттєві його ознаки, не виявляє причинно-наслідкові зв'язки, формулює висновки частково; фрагментарно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; звітність заповнена не в повному обсязі. Змістова частина звітності заповнена з помилками. Здобувач демонструє розуміння виконуваного завдання

	3 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у частковій мірі демонструє знання предмета вивчення, описує суттєві його ознаки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки і формулює висновки; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; Звітність заповнена в повному обсязі. Змістовна частина звітності заповнена з незначними помилками. Здобувач демонструє повне розуміння виконуваного завдання
	4 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі обґрунтовує обрані методи та інструменти дослідження, повно і чітко представляє основні теоретичні поняття для аналізу практичного матеріалу; надає повноцінний аналіз проблеми, що досліджується, її всебічне висвітлення, у висновку формулює розгорнуті висновки, окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів. Звітність заповнена в повному обсязі. Змістовна частина звітності заповнена без помилок. Здобувач демонструє повне розуміння виконуваного завдання. Вільно орієнтується в податковій термінології
Контрольна робота за змістовними модулями у формі виконання індивідуального завдання щодо заповнення податкової звітності	0 балів	Податкова звітність не заповнена
	1–2 бал	Звітність заповнена частково. Змістовна частина звітності не заповнена. Здобувач демонструє відсутність розуміння виконання завдання. Відсутні сформовані уміння та навички
	3–4 бали	Звітність заповнена частково. Змістовна частина звітності заповнена з суттєвими помилками. Здобувач демонструє часткове розуміння виконуваного завдання. допускає суттєві неточності. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків
	5–6 балів	Звітність заповнена не в повному обсязі. Змістовна частина звітності заповнена з помилками. Здобувач демонструє певне розуміння виконуваного завдання. Має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Формулює елементарні висновки
	7–8 балів	Звітність заповнена в повному обсязі. Змістовна частина звітності заповнена з незначними помилками. Здобувач демонструє повне розуміння виконуваного завдання. Здобувач має стійкі навички виконання завдання. Формулює чіткі висновки
	9-10 балів	Звітність заповнена в повному обсязі. Змістовна частина звітності заповнена без помилок. Здобувач демонструє повне розуміння виконуваного завдання. Вільно орієнтується в податковій термінології. Формулює розгорнуті висновки. Демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів
	Іспит	0–2
3–5 балів		Здобувач неправильно розкриває сутність питань, зазначених в білеті, допускає суттєві змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки. Практичне завдання виконано

	здобувачем вищої освіти частково
6–8 балів	Здобувач не повною мірою розуміє сутність питань, зазначених у білеті, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів. Здобувач надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу. Практичне завдання виконано здобувачем вищої освіти не в повному обсязі
9–11 балів	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні відтворення або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Здобувач знає основні поняття в межах питань, зазначених у білеті, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків. Практичне завдання виконано здобувачем вищої освіти, містить помилки, не вміє грамотно інтерпретувати одержані результати
12–14 балів	Здобувач виявляє загалом високий рівень знань щодо питань, зазначених у білеті, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, але не вміє самостійно аналізувати деякі аспекти, неповністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності. Практичне завдання виконано здобувачем вищої освіти, проте він не вміє грамотно інтерпретувати одержані результати
15–17 балів	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом щодо питань, зазначених у білеті, обґрунтовано його викладає, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію. Здобувач вищої освіти при відповіді на питання виявив повне знання програмного матеріалу, правильно виконав поставлене завдання, показав володіння практичними навичками, але припустив окремі несуттєві помилки. Практичне завдання виконано здобувачем вищої освіти без помилок, обґрунтовані отримані результати, здобувач вищої освіти продемонстрував знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустив окремі несуттєві помилки
18–20 балів	Здобувач у повному обсязі, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано надає відповіді на всі питання, зазначені в білеті. Здобувач вищої освіти при відповіді на питання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, знання, передбачені на рівні творчого використання, робить самостійні висновки, вміє виявляти причинно-наслідкові зв'язки. Практичне (ситуаційне) завдання виконано здобувачем вищої освіти в повному обсязі і без помилок, він вміє грамотно обґрунтовувати представлені результати, робить ґрунтовні висновки

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточний контроль										Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	0-6	від 0 до 20 балів	100 балів
Контр. робота за ЗМ1: 0-10					Контрольна робота за ЗМ 2: 0-10						

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	За національною шкалою
		для іспиту
90-100	A	відмінно
85-89	B	добре
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 %). Обов'язкова присутність здобувачів на підсумковому контролі. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності. Регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (наказ № 83-02 від 01.07.2020 р.).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин в окремих випадках за погодженням з деканатом і керівником курсу навчання може відбуватися дистанційно. У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача).

Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ДО ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Правові джерела

1. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 08 лип. 2010 р. № 2456-VI;ред. від 01.01.2020 / Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. – [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17)
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI.
URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
3. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 8 липня 2010 року № 2464-VI
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>
5. Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість [Електронний ресурс]:[затв. наказом Міністерства фінансів України від 14.11.2014 р. № 1130, зі змін. і доп.] –
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-14#Text>
6. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України [Електронний ресурс]:постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 №227:зі змінами внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 25.09.2019 № 846 / платформа ІПС ЛІГА:ЗАКОН /
URL:https://ips.ligazakon.net/document/view/TM062247?_ga=2.163887487.1138296535.1579726451-1099752075.1579114934
7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України 29.11.1999 № 290 –
URL: zakon.rada.gov.ua.
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України 25.02.2000 № 39 –
URL: zakon.rada.gov.ua.
9. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану: Закон України від 24 березня 2022 року №2142-IX. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2142-20#Text>
10. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо адміністрування окремих податків у період воєнного, надзвичайного стану: Закон України № 2173-IX від 01.04.2022 року.

11. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період воєнного стану (2022). Закон України. № 2120 від 15.03.2022.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>
12. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану. Закон України № 3219-IX. від 30.06.2023.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3219-IX#Text>
13. Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість: наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2016 р. № 21 [Електронний ресурс]. <https://pravo.uteka.ua/doc/Pro-zatverdzhennya-form-ta-Poryadku-zapovnennya-i-podannya-podatkovoi-zvitnosti-z-podatku-na-dodanu-vartis-2>
14. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств: наказ Міністерства фінансів України від 20.10.2015 № 897 [Електронний ресурс] :
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15#Text>
15. Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску і Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску Наказ Міністерства фінансів України 13.01.2015 № 4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0111-15#Text>
16. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки [Електронний ресурс]:наказ Міністерства фінансів від 10.04.2015 № 408: із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства фінансів України від 15.11.2018 № 897 / платформа ІПС ЛІГА:ЗАКОН /
URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/RE26924>
17. Про затвердження форми Податкової декларації з транспортного податку [Електронний ресурс]:наказ Міністерства фінансів від 10.04.2015 № 415:із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2017 №595 / платформа ІПС ЛІГА:ЗАКОН /
URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/RE26919?_ga=2.127933900.1138296535.1579726451-1099752075.1579114934.
18. Про затвердження форми Податкової декларації з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної

або комунальної власності) [Електронний ресурс]: наказ Міністерства фінансів від 16.06.2015 № 560:із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2017 № 9 / платформа ІПС ЛІГА:ЗАКОН /

URL:https://ips.ligazakon.net/document/view/RE27228?an=0&ed=2017_01_23

19. Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку [Електронний ресурс]:наказ Міністерства фінансів від 19.06.2015 № 578: із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2017 № 9 / платформа ІПС ЛІГА:ЗАКОН /

URL:https://ips.ligazakon.net/document/view/RE27244?_ga=2.94223965.1138296535.1579726451-1099752075.1579114934

20. Про затвердження форм податкових декларацій збору за місця для паркування транспортних засобів та туристичного збору [Електронний ресурс]: наказ Міністерства фінансів від 09.07.2015 № 636 із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства фінансів України від 08.05.2019 №186 / платформа ІПС ЛІГА:ЗАКОН /

URL:<https://ips.ligazakon.net/document/view/RE27357?an=1>

21. Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України: наказ Міністерства фінансів 09.08.2024 № 400

URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0157-25#Text>

22. Про затвердження форми декларації з акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації з акцизного податку[Електронний ресурс]: наказ Міністерства фінансів від 23.01.2015 № 14

URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0105-15#Text>

23. Про затвердження форми Податкової декларації екологічного податку Наказ Міністерства фінансів України від 17.08.2015 № 715.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1052-15#Text>

24. Про затвердження форми Податкової декларації з рентної плати Наказ Міністерства фінансів України від 17.08.2015 № 719.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1052-15#Text>

25. Про затвердження Змін до форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів: Наказ Міністерства фінансів України від 10.02.2022 р. № 58.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0265-22#Text>

26. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування банків та інших платників податків:Закон України від 21.11.2023 р. № 3474-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3474-20#Text>

27. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: Постанова КМУ від 28 лютого 2000 р. № 419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>
28. Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 13 січня 2015 року № 4: наказ Міністерства фінансів від 24.01.2025 № 39
URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0157-25#Text>
29. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.10.2013 р. № 809-р «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції створення та функціонування автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності» – [Електронний ресурс]. –
URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/809-2013-%D1%80>
30. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5.12.2012р. №1007-р «Питання створення та запровадження електронного сервісу «Електронний кабінет платника податків» – [Електронний ресурс]. –
URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1007-2012-%D1%80>
31. Наказ Міністерства фінансів України від 09.08.2024 № 400 Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України–
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1302-24#Text>

Основна література

1. Облік і звітність в оподаткуванні: навч. посіб. / Г. М. Коптева. – Х.: Вид-во «Підручник НТУ «ХПІ»», 2018. – 493 с.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/5b025ecf-4a58-475a-9e72-523a5b40d1ae/content>
2. Куцик П. О., Полянська О. А. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – 508 с.
URL: https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/Buh_Obliku/Kucik/Docs/2018.02.20_Kucuk_Polianska_Oblik_i_zvitnist-2017.pdf
3. Левицька С. О., Осадча О. О., Антонюк О. Р. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва. Навчальний посібник для здобувачів вищих навчальних заклад
URL: <https://ir.stu.cn.ua/jspui/bitstream/123456789/22406/1/Облік%20і%20звітність%20суб%27єктів%20малого%20підприємництва..pdf>
4. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник для здобувачів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / М. Т. Теловата, В. П. Пантелєєв, К. В. Безверхий, О. О. Григорєвська, С. І. Ковач, О. А. Юрченко – К.: НАСОА. 2019. – 506 с.

URL: <https://www.researchgate.net/publication/376271377>

Oblik_i_zvitnist_v_opodatkuvanni_navcalnij_posibnik_dla_studentiv_zakladiv_visoi_osviti_specialnosti_071_Oblik_i_opodatkuvanna

Додаткова література

1. Бачинський В. І., Помулева В. М. Податкова декларація з податку на прибуток: проблеми форми та змісту/Інноваційна економіка – 1'2024 [Електронний ресурс]. – URL: <https://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/1205/1303>
2. Безверхий К. В. Фінансова та податкова звітність українських підприємств під час воєнного стану [Електронний ресурс] / К. В. Безверхий, І. В. Мороз, Н. В. Приймак, О. А. Юрченко // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: Економічні науки. – 2022. – № 8. – С. 96–105. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2022_8_13
3. Блажко Г. В. Детермінанти впливу на податок на прибуток та їх оцінка [Електронний ресурс] / Г. В. Блажко // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". – 2017. – № 3(1). – С. 22–25. – URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_3\(1\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_3(1)_6)
4. Богатирьова А. О. Податковий контроль за розрахунками з бюджетом за податком на доходи фізичних осіб [Електронний ресурс] / А. О. Богатирьова, Т. Л. Слюніна // Бізнес Інформ. – 2024. – № 7. – С. 394–401.
5. Болдовська, К., Костенко, Ю., & Хорошилова, І. (2021). Теоретичні аспекти податку на прибуток підприємств як облікової категорії. Економіка та суспільство, (33). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/882/845>
6. Бондаренко О. М. Фіскальна ефективність акцизного податку як складова оптимізації системи непрямого оподаткування [Електронний ресурс] / О. М. Бондаренко, В. В. Чиженко // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". – 2021. – № 4. – С. 9–15. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2021_4_3
7. Бойчук А. Б. Уніфікована звітність з податку на доходи фізичних осіб та єдиного соціального внеску: спрощення умов для ведення бізнесу чи додаткове ускладнення? [Електронний ресурс] / А. Б. Бойчук // Облік і фінанси. – 2020. – № 3. – С. 48–54. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2020_3_8
8. Валігура В. А. Сучасні тенденції гармонізації ПДВ у країнах Європейського Союзу [Електронний ресурс] / В. А. Валігура // Фінанси України. – 2022. – № 3. – С. 22–37. –

URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2022_3_5

9. Валігура В. А. Фіскально-регулююча роль рентної плати в Україні [Електронний ресурс] / В. А. Валігура, В. В. Сідляр // Наукові праці НДФІ. – 2022. – Вип. 2. – С. 66–78. –
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npndfi_2022_2_7
10. Дземішкевич І. О. Податкова звітність як елемент інтегрованої звітності підприємства: теоретико-практичні питання формування [Електронний ресурс] / І. О. Дземішкевич // Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. – 2016. – Т. 21, Вип. 8. – С. 107–111.
11. Домбровська Т. М. Фіскальна ефективність екологічного податку: досвід України та ЄС [Електронний ресурс] /// Сучасні питання економіки і права. – 2019. – Вип. 2. – С. 138–146. –
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spap_2019_2_18
12. Гаврилюк М. Проблема відшкодування ПДВ з бюджету та напрями її вирішення в Україні [Електронний ресурс] / М. Гаврилюк, Р. Турчак, П. М. Боровик // Вісник [Київського інституту бізнесу та технологій]. – 2015. – № 2. – С. 10–11. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkibt_2015_2_8
13. Гуменна-Дерій М. Теоретичні засади єдиного соціального внеску і його відображення в системі обліку та контролю за розрахунками і фінансовими ресурсами підприємства [Електронний ресурс] // Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2023. – № 1. – С. 40–51. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2023_1_7
14. Дугар Т. Є. Облік і аудит податку на доходи фізичних осіб: обґрунтування пропозицій з удосконалення [Електронний ресурс] / Т. Є. Дугар // Агросвіт. – 2024. – № 13. – С. 70–75.
15. Заяць О. І. Диференціація ставок ПДФО в країнах-членах ЄС [Електронний ресурс] / О. І. Заяць, Л. І. Теплова // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2022. – Вип. 42. – С. 59–63. –
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2022_42_12
16. Занько Б. М. Бухгалтерський облік як джерело інформації для обчислення рентної плати за спеціальне використання води [Електронний ресурс] / Б. М. Занько // Збалансоване природокористування. – 2018. – № 1. – С. 39–43. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zp_2018_1_8
17. Занько Б. М. Облікові та податкові аспекти справляння екологічного податку [Електронний ресурс] / Б. М. Занько // Інфраструктура ринку. – 2021. – Вип. 52. – С. 180–185. –
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ifrctr_2021_52_34

18. Занько Б. М. Облікові та податкові аспекти справляння податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки [Електронний ресурс] / Б. М. Занько // Інфраструктура ринку. – 2020. – Вип. 42. – С. 356–362. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ifrctr_2020_42_62
19. Закревська О. Ю. Формування податкової декларації з ПДВ із використанням програмного продукту М.Е.doc / О. Ю. Закревська, О. А.Юрченко // Економіка та держава. – 2022. – № 8. – С. 77–83. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2022_8_15
20. Зоріна О. А. Фінансова та податкова звітність суб'єктів малого підприємництва [Електронний ресурс] / О. А. Зоріна, О. В. Петраковська, О. А. Юрченко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2021. – № 12. – С. 100–106. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2021_12_14
21. Клубань М. В. Проблеми правового регулювання земельного податку в умовах воєнного стану в Україні [Електронний ресурс] / М. В. Клубань // De iure. – 2024. – № 2. – С. 64–73. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/deiur_2024_2_8
22. Кміть В. М. Зарубіжний досвід справляння ПДВ та обґрунтування доцільності його застосування у національній податковій практиці [Електронний ресурс] / В. М. Кміть, О. В. Щирба // Вісник Одеського національного університету. Серія:Економіка. – 2020. – Т. 25, Вип. 5. – С. 104–110. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2020_25_5_20
23. Кощук Т. В. Шляхи вдосконалення порядку сплати акцизного податку з тютюнових виробів в Україні [Електронний ресурс] / Т. В. Кощук // Фінанси України. – 2019. – № 4. – С. 68–78. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2019_4_6
24. Кулинич Ю. М. Консолідована податкова звітність: переваги і недоліки [Електронний ресурс] / Ю. М. Кулинич, С. В. Святаш // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.:Економічні науки. – 2015. – Вип. 12(2). – С. 148–152.
25. Лопатовський В. Г. Особливості удосконалення податкового контролю акцизного податку [Електронний ресурс] // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2017. – № 6(1). – С. 129–132. – URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2017_6\(1\)_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2017_6(1)_25)
26. Липницька Є. О. Особливості стягнення орендної плати за користування земельною ділянкою комунальної власності під об'єктами нерухомого майна [Електронний ресурс] // Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса. – 2022. – № 2. – С. 126–140. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prchd_2022_2_15

27. Мачак, Т., Ткаченко, О., & Дубина, О. (2023). Поняття та порядок складання податкової звітності підприємств. Економіка та суспільство, (48). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/48>
28. Макаренко А. П. Удосконалення обліку і контролю оподаткування та сплати ЄСВ та ПДФО із заробітної плати працівників суб'єктів господарювання [Електронний ресурс] / А. П. Макаренко, Н. В. Котова. // Ефективна економіка. – 2020. – № 12. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_12_9
29. Меліхова Т. О. Удосконалення обліку, оподаткування та контролю ЄСВ та ПДФО для поліпшення виробничого обліку, стратегічного управлінського обліку, податкової та фінансової звітності в умовах переходу на міжнародні стандарти зарубіжних країн [Електронний ресурс] / Т. О. Меліхова, Ю. В. Подмешальська, Н. М. Терещенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2023. – № 24. – С. 78–83.
30. Меліхова Т. О. Удосконалення обліку, оподаткування та аудиту єдиного податку суб'єктів малого підприємництва для ефективного податкового планування в умовах діджиталізації менеджменту [Електронний ресурс] / Т. О. Меліхова, О. С. Тимошенко // Агросвіт. – 2024. – № 2. – С. 48–53.
31. Назаркевич І. Б. Організаційно-економічні аспекти адміністрування податку на нерухоме майно в умовах реформування податкової системи [Електронний ресурс] / І. Б. Назаркевич, А. Р. Дуб // Бізнес Інформ. – 2024. – № 9. – С. 383–391.
32. Новицький С. В. Вимоги до уніфікованої форми податкової звітності з ПДФО і ЄСВ [Електронний ресурс] / С. В. Новицький // Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. – 2017. – № 2. – С. 272–291. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnudps_2017_2_22
33. Осадчук С. В. Оподаткування доходів фізичних осіб: аналіз та тенденції Теоретичні та прикладні питання державотворення: електрон. наук. фак. вид. / Одес. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2017. – Вип. 20. – С. 122–131.
34. Осадчук С. Податкові інструменти для розвитку територіальних громад [Електронний ресурс] / С. Осадчук // Актуальні проблеми державного управління. – 2021. – Вип. 3. – С. 234–238. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2021_3_40
35. Остапенко Ю. П. Напрями та механізми управління ефективністю використання ПДВ на рівні підприємства [Електронний ресурс] / Ю. П. Остапенко // Наукові праці НДФІ. – 2021. – Вип. 4. – С. 134–142. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npdfi_2021_4_12

36. Пономарьова В. Проблемні аспекти відшкодування ПДВ на сучасному етапі [Електронний ресурс] / В. Пономарьова, О. Артюх // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2022. – Вип. 2. – С. 153–160. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sepid_2022_2_16
37. Приймак Н. В. Алгоритм складання податкової декларації платника єдиного податку в умовах воєнного стану [Електронний ресурс] / Н. В. Приймак // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: Економічні науки. – 2022. – № 7. – С. 152–157. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2022_7_17
38. Сафарова А. Податкова звітність: сутність та порядок складання [Електронний ресурс] / А. Сафарова, М. Кулинич, О. Скорук, І. Матвійчук // Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2023. – № 4. – С. 47–56. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2023_4_8
39. Склярєва З. О. ПДФО у системі прямого оподаткування: проблемні аспекти планування [Електронний ресурс] / З. О. Склярєва // Актуальні проблеми сталого розвитку. – 2024. – Т. 1, № 2. – С. 21–28. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cpsd_2024_1_2_5
40. Соколовська А. М. Напрями перегляду системи пільг з ПДВ в Україні [Електронний ресурс] / А. М. Соколовська // Фінанси України. – 2021. – № 9. – С. 7–35. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2021_9_3
41. Соколовська А. М. Сценарії реформування ПДФО в контексті зменшення нерівності доходів в Україні [Електронний ресурс] / А. М. Соколовська, Л. Б. Райнова // Фінанси України. – 2023. – № 4. – С. 7–35. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2023_4_3
42. Ткачик Ф. П. Роль податку на нерухоме майно у фіскальній політиці Європейського Союзу та економічному відновленні України [Електронний ресурс] / Ф. П. Ткачик // Економіка. Фінанси. Право. – 2022. – № 5(2). – С. 18–22. – URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2022_5\(2\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2022_5(2)_6)
43. Ткаченко О. С. Спрощена система оподаткування підприємств агробізнесу [Електронний ресурс] / О. С. Ткаченко, О. Л. Дубина, Т. О. Мачак // Агросвіт. – 2023. – № 2. – С. 16–21. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2023_2_5
44. Шаповалова А. П. Фінансова та податкова звітність в умовах воєнного часу: ключові зміни та послаблення [Електронний ресурс] / А. П. Шаповалова, О. П. Кузьменко // Економіка та держава. – 2022. – № 8. – С. 105–110. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2022_8_19

Електронні інформаційні ресурси

1. Офіційний портал Верховної Ради України - [Електронний ресурс]. – URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.minfin.gov.ua>
3. Офіційний сайт Державної податкової служби України – [Електронний ресурс]. – URL: <https://tax.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Державної митної служби України– [Електронний ресурс]. – URL: <https://customs.gov.ua/>
5. Вісник. Офіційно про податки. Офіційне видання Державної фіскальної служби України. – [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.visnuk.com.ua>

ГЛОСАРІЙ

Адміністрування податків, зборів, платежів – сукупність рішень та процедур контролюючих органів і дій їх посадових осіб, що визначають інституційну структуру податкових та митних відносин, організовують ідентифікацію, облік платників податків і платників єдиного внеску та об'єктів оподаткування, забезпечують сервісне обслуговування платників податків, організацію та контроль за сплатою податків, зборів, платежів відповідно до порядку, встановленого законом.

Акцизний податок – непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених Податковим кодексом України як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції).

Бюджетне відшкодування від'ємного значення податку на додану вартість – відшкодування вартості на підставі підтвердження правомірності сум бюджетного відшкодування податку на додану вартість за результатами перевірки платника.

Грошове зобов'язання платника податків – сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету як податкове зобов'язання та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Електронний кабінет – електронна система взаємовідносин між платниками податків та державними, у тому числі контролюючими, органами з питань реалізації їхніх прав та обов'язків, передбачених Податковим кодексом України.

Екологічний податок – загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів.

Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців – автоматизована система збирання, накопичення, захисту, обліку та надання інформації про юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

Загальнодержавні податки – податки, які встановлюються органами законодавчої влади і є обов'язковими для справляння на всій території держави.

Звітний (податковий) період – період, за який платник податку зобов'язаний проводити розрахунки податку та сплачувати його до бюджету.

Земельний податок – законодавчо урегульований обов'язковий платіж, що справляється з юридичних та фізичних осіб за використання земельних ділянок.

Методи податкового контролю – сукупність прийомів, застосовуваних уповноваженими органами для встановлення об'єктивних даних про повноту і своєчасність сплати податків і зборів до відповідного бюджету або у позабюджетний фонд, а також про виконання покладених на осіб інших податкових обов'язків.

Місцеві податки – податки, що встановлені відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених Податковим Кодексом, рішеннями сільських, селищних, міських рад у межах їх повноважень і є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад.

Надміру сплачені грошові зобов'язання – суми коштів, які на певну дату зараховані до відповідного бюджету понад нараховані суми грошових зобов'язань, граничний строк сплати яких настав на таку дату.

Напрямки податкового контролю – відносно відокремлені у структурі податкового контролю сфери контрольної діяльності, що охоплюють однорідні за своїм змістом дії платників податків по виконанню покладених на них обов'язків у сфері оподаткування.

Облікова ставка Національного банку України – ключова процентна ставка Національного банку України, яка є основним індикатором змін у грошово-кредитній політиці та орієнтиром вартості залучених та розміщених грошових коштів для банків та інших суб'єктів грошово-кредитного ринку

Оптимізація податкових платежів – вибір у межах податкового планування з числа альтернативних такого варіанта організації і ведення господарської діяльності, який забезпечує найкращий кінцевий фінансовий результат за рахунок раціональної податкової політики підприємства і ефективного використання податкових інструментів.

Пеня – сума коштів у вигляді відсотків, нарахована на суми грошових зобов'язань у встановлених Податковим кодексом України випадках та не сплачена у встановлені законодавством строки.

План-графік документальних виїзних перевірок – перелік платників податків, що підлягають плановій перевірці контролюючими органами у відповідний період календарного року.

Плата за землю – обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності.

Платники податків – фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені

підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з Податковим кодексом України або податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів.

Податок – обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету або на єдиний рахунок, що справляється з платників податку.

Податковий борг – сума узгодженого грошового зобов'язання (з урахуванням штрафних санкцій за їх наявності), але не сплаченого платником податків у встановлений Податковим кодексом України строк, а також пеня, нарахована на суму такого грошового зобов'язання.

Податкове законодавство – сукупність нормативно-правових актів, що регулюють відносини, пов'язані із встановленням та скасуванням податків, зборів, обов'язкових платежів, а також відносини, що виникають у процесі їх сплати, здійснення податкового контролю та притягнення до відповідальності за вчинення правопорушень у сфері оподаткування.

Податкове зобов'язання – сума коштів, яку платник податків, у тому числі податковий агент, повинен сплатити до відповідного бюджету як податок або збір на підставі, в порядку та строки, визначені податковим законодавством

Податковий календар – план податкових платежів суб'єкта господарювання, у якому визначено граничні терміни подання звітності (декларацій, розрахунків тощо) і сплати податків (зборів, внесків, обов'язкових платежів).

Податкова консультація – роз'яснення контролюючого органу, надане платнику податків щодо практичного використання окремих норм податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючий орган.

Податкові пільги – повне або часткове звільнення від податків суб'єкта згідно з чинним законодавством.

Податок на додану вартість (ПДВ) – це загальнодержавний непрямий податок, який входить в ціну товарів (робіт, послуг) та сплачується покупцем, але його облік та перерахування до державного бюджету здійснює продавець (податковий агент).

Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) – загальнодержавний податок, що стягується з доходів фізичних осіб (громадян-резидентів) і нерезидентів, які отримують доходи з джерел їх походження в Україні (та за її межами для резидентів).

Податок на прибуток – загальнодержавний податок, форма прибуткового оподаткування підприємств, за якою об'єктом оподаткування виступає прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який

визначається шляхом коригування фінансового результату до оподаткування на різниці, визначені Податковим кодексом України.

Податкове навантаження – (тягар, частка доходів, яка сплачується державі у вигляді податків.

Податкова перевірка – діяльність податкових та інших контролюючих органів у межах визначеної компетенції з метою встановлення правильності обчислення та сплати податків і зборів.

Податкова служба – сукупність державних органів, які організують і контролюють надходження податків і податкових платежів.

Суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, яка займається діяльністю з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншою господарською діяльністю; будь-яка юридична або фізична особа, яка здійснює контроль над суб'єктами господарювання, група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

Ухилення від сплати податків – це дії платників податків, спрямовані на несплату податків шляхом заниження доходу й оцінки майна чи їх повного приховання.

Навчальне видання

ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ

ЕЛЕКТРОННІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних занять
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 071 Облік і оподаткування

Електронне практичне видання

Укладач:

Осадчук Світлана Вікторівна

В авторській редакції

Затв. авт. 30.08.2025.

Системні вимоги: операційна система сумісна з програмним забезпеченням
для читання файлів формату PDF.

Обсяг 1,5 МБ. Зам. № 3008.

Видавець і виготовлювач

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4215 від 22.11.2011 р.
вул. Університетська, 12, м. Одеса, 65082, Україна
Тел.: (048) 723 28 39, e-mail: druk@onu.edu.ua